

Es-Seyyid
Osman Hulûsi Ate
Efendi'nin

HAZRET
PEYGAMBER SEVGİSİ

Es-Seyyid Osman Hulûsi Ate Efendi'nin
Hazret Peygamber Sevgisi

Copyright © Nasihat Yayınları 2008

Yayın Numarası: 18

ISBN: 978-9944-774-04-8

Baskı

Poyraz Ofset / Ankara Tel: 0 312 384 19 42

Nisan 2008

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı

Visan kt sadı İetmesi

Zaviye Mahallesi Hacı Hulûsi Efendi Cad.

No: 71 (44700) Darende / MALATYA

Tel:(422) 615 15 00 - 615 28 95 Fax:(422) 615 28 79

www.hulusiefendivakf.org.tr

Es-Seyyid
Osman Hulûsi Ate
Efendi'nin

HAZRET
PEYGAMBER SEVGİSİ

Hazırlayan: Musa Tekta

Nasihât Yayınları

Ankara 2008

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Es-Seyyid Osman Hulûsi Ateş Efendi (k.s.) ...	11
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı	14
Âlemlerin Efendisi Sevgili Peygamberimizin Hayatından Kesitler	
H. Hamidet n ATE	17
Çiçeklerin Başı Gül'dür	
A. emset n ATE	35
Övülen ve Sevilen...	
A. emset n ATE	41
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin Eserlerinde Hazreti Peygamber Sevgisi	
smail Palako lu.....	45
Kutlu Doğum Üzerine Bir Sohbet	
Musa Tekta	61
Hulûsi Efendi'nin Arapça - Türkçe Bir Na'tı	
Prof. Dr. Mehmet AKKU	73
Devran-ı Rasulullah	
Sadık Yalsızuçanlar.....	77
Dürr-i Şehvâr-ı Risâlet	
Vedat Ali TOK.....	87

Önsöz

Asırlardır Müslümanlar, Yüce Yaratıcı'nın son mesajını insanlara duyurmak, öğretmek ve mesajın içerdiği konularda insanlara örneklik etmekle görevlendirilen Hz. Peygamber (s.a.v)'in hayatını araştırmaya ve öğrenmeye büyük önem vermişler, bu amaçla O'nun doğumunu, mirasını ve irtihalini anlatan eserler, na'atlar, mersiye kaleme almışlar ve ciltler dolusu kitaplar yazmışlardır.

1989 yılına kadar ülkemizde Hz. Peygamber'in doğumu, Kameri Takvime göre Rebi'ül Evvel ayının 12 gecesinde camilerde mevlit, cuma günü de hutbe okunarak ve vaazlarda konu halkımıza anlatılarak Mevlid Kandili adı altında kutlanmıştır.

Yüce dinimiz islâm'ın inanç, ibadet ve ahlâk prensipleri konusunda halkımızı doğru/sahih bilgilendirmeyi, manevî ve ahlâkî değerlere bağlılığı artırmayı amaçlayan Diyanet İşleri Başkanlığı, Kutlu Doğum hafası kutlamalarında; milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi gaye edinerek; Hz. Peygamber (s.a.v)'i bütün yönleriyle daha iyi tanıtmayı, tanıtmayı, anlayıp anlatmayı, insanlığın huzur ve mutluluğu için yaptığımız çabamızı güncelleştirilerek hayatımıza yansıtmayı, güzel ahlâkını

davranı larımızın mihveri ve rehberi yapmayı, toplumda peygamber sevgisini yaymayı, birlik, beraberlik, karde lik, sevgi, saygı ve yardımla ma duygusunu güçlendirmeyi, bu vesile ile toplumu din konusunda aydınlatmayı, slâm'ın mesajını, Peygamber'imizi merkeze alarak, yedi-den yetmi e toplumun her kesimine bilimsel ve anla ılabilir bir üslup ile ula tırmayı hedef olarak belirlemi tır.

Hazret Peygamber (s.a.v)'i ve O'nun insanlı a takdim et i de erleri, slâm'ın aydınlık bilgisini/mesajını do ru ve sahih bilgiler ı ında, seçkin, güvenilir ve alanında ehil ahsiyetlerin katkılarıyla vatanda larımıza daha etkili ve yaygın bir e kilde anlatmak/tanıtmak amacıyla, ilk defa Diyanet leri Ba kanlı ı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından 1989 yılında Kameri Takvim, 1994 yılından itibaren de, Peygamberimizin Miladi do um günü olan 20 Nisan tarihi esas alınarak Kutlu Do um Haf ası etkinlikleri yapılmaya başlanmı tır. Bu çerçevede bütün yurt çapında de i ik konularda panel ve konferanslar düzenlenmi , kitaplar ne redilmi tır.

Darendeli mutasavvıf- air, din âlimi, Vakfımızın Kurucusu Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin "Dîvân-ı Hulûsî-i Darende vî" adlı eserinde yer alan na'tlarını ve onun hayatındaki Peygamber sevgisiyle ilgili hat ralarını içeren bu kitabı, Vakfımızın Kutlu Do um Arma anı olarak sunuyor, bu vesile ile Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi (k.s)-

Es-Seyyid

Osman Hulûsi Ateş Efendi (k.s.)

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi (k.s.) Birinci Dünya sava ının getirdi i sıkıntılı ve çalkantılı bir ortamda h.22 Ramazan 1331/m.12 A ustos 1914 tarihinde Pazartesi günü saat 8'de Malatya'nın Darende ilçesinin eyhli mahallesinde doğmu tur. Babası eyhzade o ullarından eyh Hamid-i Veli (Somuncu Baba) Camiî imam ve hatibi Hasan Feyzi Efendi, annesi Fatma hanımdır.

Hulûsi Efendi'nin soyu Hasan Feyzi Efendi vasıtasıyla Hz. Hüseyin (r.a)'e ve Hz. Peygamber (s.a.v)'e ulaşır. Osman Hulûsi Efendi, Hz. Peygamber (s.a.v)'in nesl-i pâkından ve 36.ku aktan torunudur. 12.ku aktan ise Somuncu Baba namıyla maruf eyh Hamid-i Veli (k.s)'nin torunudur.

Hulûsi Efendi, Arapça ve Farsça'yı çok güzel bir ekilde öğrenmiş , edebiyat alanında kendisini çok iyi yetiştirmiş , Tasavvuf Türk Edebiyat sahasında XX. yüzyıla damgasını vurmu tur. Yazmış oldu u şiir, kaside ve gazellerini okuyanlar "muhteşem" demekten kendilerini alamamış tır.

Küçük yaş ta Nakîbendî büyüklerinden Sivaslı hramcızade İsmail Hakkı Efendi (k.s)'ye intisap etmiş tır. İsmail Hakkı Efendi bir sohbetlerinde

"Biz Hulûsi'ye beş yaşlarında iken himmet ettik" buyurmuşlardır. Daha çocukluk döneminde zahiri ve batini olarak kendisini gösteren Hulûsi Efendi yetmiş mükemmel tasavvuf atmosfer içerisinde geleceğin maneviyat ulularından, erenlerinden olacağını göstermiştir.

Es-Seyyid Hasan Feyzi Efendi, 1945 yılında Darende'deki tiflo salgını sırasında vefat etmiş, bunun üzerine Osman Hulûsi Efendi (k.s) 1945 tarihinden itibaren Şeyh Hamid-i Veli Camiinde imam-hatipliğe başlamıştır. Şeyh Hamid-i Veli Camiinde 42 yıl imam ve hatiplik yapan Osman Hulûsi Efendi 1.7.1987 tarihinde emekli olmuştur. Şeyh Hamid-i Veli Camii imam hatipliğine Darende Çarşı Camii imam Hatibi olan Es-Seyyid Hamid Hamideddin Efendi tayin olmuş, bu görevi aynı şekilde, aynı sistem ve üslûb içerisinde başarıyla sürdürmekte, hizmetlere devam etmektedir.

Osman Hulûsi Efendi dünya üzerindeki imkanlarını toplumun menfaatinde sunmuş, 1986 tarihinde Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfını kurmuştur.

Hizmeti âr edinen her yönüyle insanlara faydalı, hareketli feyz ve bereket dolu, mükemmel bir hayat yaşayan Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi, 14 Haziran 1990 tarihinde dâr-ı bekâyâ irtihal etmiştir. 15 Haziran 1990 Cuma günü kendi yaptırdığı Darende imam Hatip Lisesi avlusun-

da çok kalabalık bir cemaât n kat ldı ı cenaze namazını halef ve o lu Hamid Hamideddin Efendi kıldırımı t.r. Nâ -ı mübarekeleri omuzlar üzerinde ta ınarak göz ve gönül ya ları arasında tekbir sesleriyle eyh Hamid-i Veli Camiinin avlusundaki ahfâd mezarlı ına defnedilmi t.r. Kendisinden sonra ir âd ve hizmet görevini Es-Seyyid Hamid Hamideddin ATE Efendi üstlenmi t.r.

ahsiyet :

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi hayat nda Kur'an-ı Kerim ve sünnet-i seniyyeye sıkı sıkıya ba lı kalmı t.r. Ahlâk-ı Muhammediye ile ahlâklanmı olan Hulûsi Efendi hayat boyunca insanlara yardımı ve hizmet iiar edinmi , halk içerisinde Hakk'la bir olup ir âd görevini başarıyla sürdürmü tür. Medine-i Münevverede hramcızade hazretlerinin "Hulûsi ihvana sahip ol" sözü üzerine hareket etmi mür idinin sözünü başarıyla yerine get rirken ir ad ve manevî hilâfete varis olmu , hramcızade smail Hakkı Efendi'nin vefat ndan sonra 1969-1990 yılları arasında bu vazifeyi layıkıyla yapmı t.r.

Tarihin derinliklerinde ya ayan, de i ik yol ve metodlarla tüm insanlı a hizmet eden büyük mutasavvıf ar, Mevlâna, Somuncu Baba, Yûnus Emre, Alâaddin At ar, Hacı Bayram-ı Veli, Akemseddin, Abdurrahman-ı Erzîncâni, Fethullah-i Musûli, Taceddin-i Veli gibi Osman Hulûsi Efendi de kendi asrı olan XX. asırda insanlı a hizmet et-

menin ne vesini, ne esini dünyaya göstermi , bir hayat n nasl dolu dolu ya anaca nı insanlara ispatlamı t r.

Eserleri :

Divân-ı Hulûsî-i Darendeî

Mektûbât-ı Hulûsî-i Darendeî

eyh Hâmid-i Veli Minberinden Hutbeler

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı

Genel Merkezi Malatya'nın Darende ilçesinde olan vakıf, kuruldu u 1986 yılının ilk günlerinden beri hizmet ve faaliyetlerine buradan yön vermektedir. Vakf n kurucusu Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi (1914-1990)'nin arzu et i ve planlad ı ı hizmetleri gerçekle t rme, ebedile t rme amacıyla kurulan vakıf memleket n kalkınmasını ve toplumun aydınlanmasını kendine amaç edinmi t r.

Ba kanlı nı H. Hamidet n ATE Beyefendi'nin yürüt ü ü vakf n İstanbul, Ankara, Amasya, Konya, Bursa, G.Antep, zmir, K.Mara , Mersin, Kayseri, Sivas, Malatya, Osmaniye, Tokat, Karabük ve Elbistan'da da temsilcilikleri mevcuttur. Hizmet alanı ise Darende a ırlıklı, ama tüm Türkiye'yi kapsayan bir çizgidedir.

10.12.2007/13107 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile vergiden muaf kamu yararına faaliyet gösteren bir vakıf ır.

Vakfın Amacı

1. Türkiye'nin ilmi, kültürel, sosyal ve ekonomik gelişmesine yardımcı olmak, bilgili ve aydın gençlerin yetiştirilmesine maddeten ve manen katkıda bulunmak,

2. Eğitim, öğretim, sağlık, sosyal, kültür ve dini alanlarda yasaların öngördüğü ölçülerde tesisler kurmak, kurulmuş olanları desteklemek,

3. Tarihi ve Kültürel değerlere haiz eski eserler ile doğal çevreyi korumak, yaatmak, ihya ve imar etmek, bu suretle iç ve dış turizm ile gelecek nesillerin hizmetine sunmak.

4. İnsanlar arasında, sosyal ve ekonomik yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamak, bu amaçlara yönelik faaliyetlerde bulunmak,

5. Milli, manevi, tarihi ve kültürel değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak ve bu suretle milli ve manevi değerlerimizin bütünlüğünün güçlenmesine katkıda bulunmak.

Âlemlerin Efendisi
Sevgili Peygamberimizin
Hayatından Kesitler

H. Hamidet n ATE

“Bismillah” her işimizde ibtida kelâm olsun
Allah(c.c)’a hamd, Rasûlüne (s.a.v) salât u selâm olsun...

Allahu Teâlâ ilk önce, Hz. Muhammed (s.a.v)’in nûrunu yarat . O nûrdan levhi, kalemi ve ar ı yarat t . Rabbinin emriyle kalem levhe; “La ilahe illallah Muhammedun Rasûlullah” yazdı. Sonra ilahî ilmi nak et . Habibinin isminin ismiyle beraber anılmasından ho nut oldu, sevdi sevdirdi. O’nun hürmet - ne bütün mahlûkat halket .

O parlak nûr, Hz. Âdem (a.s)’den it baren Hz. brahim (a.s) vasıtasıyla, babası Hz. Abdullah’a kadar temiz ve seçkin insanlar vasıtasıyla iht - mamlı manevî bir silsileyle ta ındı. Hâ imo ul - ları kabilesinin reisi, Abdulmut alib’in o lu Hz. Abdullah, Kurey ’in en seçkin ve temiz kızı olan, Hz. Âmine ile evlenince o nûr, 20 Nisan 571 tari -

hinde, Mekke'den bütün dünyayı aydınlat .

Daha annesinin karnında iken, babası Hz. Abdullah Medine'de vefat et . Yet mlerin incisi dünyaya geldi inde babasını dünya gözüyle göremedi.

Rasûlullah Efendimiz kendi do umuyla ilgili öyle buyurmu tur: "Ben, atam brahim'in duası, sa'nın müjdesi ve annemin gördü ü rüyayım. Annem rüyasında içinden çıkan bir aydınlı ın am diyarı saraylarını aydınlat ını belirtmi t. Peygamber anneleri hep böyle rüyalar görürler." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 127, 128)

Peygamberimiz dünyayı te rif edince, annesi O'nu dedesi Abdulmut alib'in kuca ına verdi. Rüyasında isminin "Ahmed veya Muhammed" olması hususunda i aret edildi ini söyledi. efkat ile torununu kuca ına alan dedesi, do ruca Ka'be'ye git . Cenab-ı Allah'a ükrederek adını "Muhammed" koydu. "Niçin Muhammed adını koydun" diyenlere, " nsanlar ve Allah O'nu övün diye" cevabını verdi. O'nun yücelt lmi , seçilmi ve övülmü oldu u adından da belliydi.

Mekke'nin sıcak ikliminden, a ır ve kuru havasından yeni do an bu nûr parçası zarar görmesin diye, Hevazin kabilesinden Sa'd o ullarından Halime Hatun'a süt emzirilmesi için verildi. Dört yıl sütannesinin yanında kalan Peygamberimiz aynı zamanda bozulmamı saf dil Arapça'yı da burada ö rendi. Dört yıllık bu beraberlikte Sa'd

o ullanının köyü fazlaca etkilendi, bereket ni ve güzelli ini gördü. Halime Hatun bu bollu a i areten unları söylüyordu: “Çorak topraklar da ya ıyorduk. Buna ra men çocu u yanımızda get rip evime döndükten sonra hayvanların ak amları karınları tok ve memeleri süt dolu ola rak geldiklerini gördüm. Biz hayvanlarımızı sa ıp kana kana süt içmemize ra men, kom ularımız hayvanlarından neredeyse damla süt alamıyor lardı.”

Süt annesinin yanında kaldı ı yıllarda zaman zaman annesinin yanına gelir Hz. Âmine ile görü ürdü. Dört yıl sonra annesinin yanına Mekke'ye döndü. ki yıl da annesi Hz. Âmine ile kaldı. Ak rabaları ile tanı mak ve babasının kabrini ziya ret etmek için annesi ve dadısı Ümmü Eymen'le Medine'ye git . Dönerken Ebva köyünde annesi Hz. Âmine hastalandı. Son nefesinde o analar anası bırakt ı mübarek emanet n yüceli ine i aret ediyordu: “Her do an ölür, her yeni es kir, her gelen gider. Ben de gidiyorum. Yavrumu hayru'l-halef bir evlat olarak bırakıyorum.” Yıllar sonra Hudeybiye Umresinden dönerken Ebva 'ya u rayan Peygamberimiz Cenab-ı Allah'tan izin isteyerek annesinin kabrini ziyaret edecekt . Kabrini elleriyle düzelt p, göz ya ları dökecekt . Niçin a ladı ını soranlara da: “Annemin benim hakkımdaki ef at ve merhamet ni hat rladım da a ladım” diyecekt .

Do u tan yet m ve imdi de öksüz kalan mev-

cu dat n övüncü Ümmü Eymen'le birlikte Mekke'ye döndü, dedesi Abdulmut alib'in yanında kaldı. Her defasında "O lumu büyük bir gelecek bekliyor" diyerek seven dedesi de vefat edince vasiyet üzerine amcası Ebu Talib'in evine tandı. Artık O nür bereket ni Ebu Talib'in evine akıt yordu. Koyunlarını güdüyor, aile bütçesine katkıda bulunuyordu.

Ebu Talip ile 12 ya larında iken t caret kervanıyla am'a git . Busra'da Rahip Bahira, eski kutsal kitaplardaki gelecek Peygamberin i aretlerini Efendimizde görünce, am'a gitmemesini, Yahudilerin ona zarar verebilece ini söyleyip, "Ye eninde çok büyük hâl ve an var, Mekke'ye geri dönün" dedi. Bunun üzerine Ebu Talip de öyle yaptı .

Mekke toplumunda huzur ve güvenin sa lanması, artan hırsızlıkların ve haksızlıkların önlenmesi amacıyla Peygamberimiz "Hilfulfudül" hareket ne önderlik et . Dürüstlü üyle, t cari sahada saygı gösterilen bir isim oldu.

Mekke'nin ileri gelen ailelerinden olan Hz. Hat ce güvenilirli i ve t cari yetene i sebebiyle kervanlarını O'na emanet et . Sonra da Peygamberimize evlilik teklif et . 25 ya ında iken Hz. Hat ce ile evlenen Sevgili Peygamberimizin bu evlilikten, Kasım ve Abdullah adında iki o lu, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm ve Fat ma adlarında dört kızı dünyaya geldi. Hayat boyunca

birçok acı ve sıkıntı çeken Âlemlerin Efendisinin hayatı iken, Hz. Fatma hariç bütün çocukları vefat etti. Kendisinden önce ölen evlatlarını baba efendisiyle Hakk'a ulaştırdı.

Mekkeliler tarafından saygı gösterilen ve kendisine her hususta güvenildiği için "Muhammedü'l-Emin" olarak adlandırılan kâinatın övüncü, Hacerü'l-Esved'in Ka'be'nin tamiri esnasında bütün kabilelerin katılımıyla yerine konulmasındaki birleştirici davranışıyla, topluma huzur verdi, meselelere çözüm buldu.

Adaletsizlik, haksızlık gitgide artıyor, cahiliye toplumu kız çocuklarını diri diri toprağa gömüyordu. Kan davaları, kumar, içki, zina gibi kötü davranışlar her geçen gün çoğalıyordu. Böyle bir topluluğun içinde Cenab-ı Allah, Habibini özenle koruyor ve kolluyordu. Mekkelilerin rahatsız edici davranışlarından uzak durmak için zaman zaman Hira-Nûr dağındaki mağaraya gidip tefekkür ederdi. Bu sıralar, yollardaki ağaçların ve taşların "Ey Muhammed" diye onu selamladığını duyardı. Nihayet 40 yaşında iken 610 yılının Ramazan ayının son günlerinde Cebrail Aleyhisselam geldi "Yaratan Rabbinin adıyla oku" (Alak, 1) ile başlayan ilahî emirleri getirdi. Peygamberlik görevi vahiyle bildirildi. Cebrail Aleyhisselam'dan gelen ilk kelime kalbine nakolundu. Heyecan içerisinde evine döndü, "Üzerimi örtün" buyurarak biraz dinlendi. Hanımı Hz. Hatice'ye baidan geçenleri anlattı. Hz. Hatice duyduklarını akrabalarından yaşlı ve

kör olan Varaka'nın yanına gidip sordu. O da; "Varaka'nın nefsinin elinde tutana yemin ederim ki, Muhammed'e Musa'ya gelen ilahî kanun ve kutsal mesajlar gelmiştir, git onu teskin et. Muhammed halkının Peygamberidir." dedi. Eve dönen Hz. Hatice, ilk iman eden Müslüman oldu. Daha sonra da, Hz. Ali, Zeyd b. Harise, Hz. Ebûbekir, Hz. Osman, Abdurrahman b. Avf, Sa'd b. Ebi Vakkas, Talha ve Zübeyr hazretleri ile diğerleri takip ettiler.

"Ey Muhammed, biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik" (Enbiya,107) ayetinin sırrına mazhar olarak daima iyiliği tavsiye etti, herkese merhametle davrandı. Peygamberimize ilk iman edenlere mürikler tarafından çok eziyet edildi. İman edenlerin, her türlü baskıya rağmen geri adım atmamaları toplum üzerinde etkili oldu. Hz. Hamza ve Hz. Ömer'in de Müslümanlar kervanına katılmasıyla Peygamberimizin çevresindeki tebliğ hareketi kuvvetlenmeye başladı. Müriklerin zararından Müslümanların salim olmaları için bazılarının Habeşistan'a hicret etmesine izin verildi.

Hicretin ulvî manasını ilk Müslümanlardan Hz. Cafer'in, Habeş Kralı huzurunda söylediği şu sözler, net bir şekilde ortaya koymaktadır:

"Ey hükümdar! Biz cehalet içerisinde yaayan bir toplum idik. Putlara tapıyor, ölmüş hayvanların etini yiyorduk. Zina yapıyorduk. Akrabalarımızla ilgimizi kesiyor, komşularımızla iyi geçin-

miyorduk. Kuvvetli olanlarımız, zayıf olanlarımızı eziyordu. Biz bu halde iken Yüce Allah bize acıdı. Bizden öncekilerde oldu u gibi bize de içimizden, soylu, asil, do ru, güvenilir, eref ve namus ehli oldu unu bildi imiz birisini peygamber olarak gönderdi. O bizi, yalnız Allah'a ibadet etmeye, atalarımızın tap tıkları putları terk etmeye ça ır dı. Bize do ru söylemeyi, emanete riayet etme yi, kom ularımızla güzel geçinmeyi, haramdan, adam öldürmekten sakınmayı ö ütledi. Bizi, yalandan, yet m malı yemekten ve namuslu ka dınlara if ira etmekten sakındırdı. Yalnız bir olan Allah'a ibadet edip, O'na hiçbir eyi ortak ko - mamayı, namaz kılmayı, oruç tutmayı emret . Haram dedi ini haram bildik, helâl dedi ini helâl bildik. Bundan dolayı halkımızın bir kesimi bize dü man oldu, bize türlü türlü i kenceler yapma ya kalkt lar. Biz de onlardan kaçarak ülkenize sı - ndık." (bn Hi am, Sıretü'n-Nebî, I,359.)

Mekke'de Müslümanlara konulan ve üç yıl süren boykot bile inananları davalarından vaz geçiremedi. Peygamberimiz de inananları her türlü zor artlara ra men terk etmedi, daima onların yanında oldu. O elçilik görevini yaptı. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de öyle buyrulmaktadır: "Muhammed Allah'ın elçisidir." (Fet h, 29)

Peygamberli in onuncu yılında Hz. Hat ce ve Ebu Talip'in vefat acıya acı kat . O seneye "hü zün senesi" denildi. Âlemlerin Efendisi tebli ini yaparken, Taif iler taraf ndan ta landı ama, yine

de gazap dilemedi, rahmet diledi. Her türlü sıkıntıya gö üs gerdi, sabret , mücadelesini ve görevini büyük bir sorumlulukla yerine get rdi.

Böyle sıkıntılar içerisinde iken Allahu Teâlâ tarafından Miraç mucizesi bir ilahî ikram olarak O'na sunuldu. Miraç'ta Peygamberimiz gecenin bir saat nde Mekke'den Kudüs'e götürüldü, yüce makamlara çıkarıldı. Konu ile ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de öyle buyrulmaktadır: "Ayetlerimizden bir kısmını O'na göstermek için, Kulunu bir gece Mescid-i Haram'dan alıp, çevresini mübarek kıldı ımız Mescid-i Aksa'ya seyahat et ren Allah; her türlü noksanlardan münezzeht r. üphesiz ki O, her eyi hakkıyla i iten, her eyi hakkıyla gö rendir." (srâ, 1)

sra Süresinin 23 ve 29. ayetleri arasındaki, o gece vahyolunan ilahî emirler öyle özetlenebilir: "Yalnız Allah'a ibadet edin. O'na hiçbir suretle irk ko mayın. Anne ve babanıza hürmet ve itaat edin. Hısm ve akrabaya, fakirlere, yolda kalmı -lara yardım edin, haklarını verin. sraf etmeyin, cimrilikten sakının. Fakirlik korkusu ile geçim endi esiyle çocuklarınızı öldürmeyin. Yet mlerin mallarına dokunmayın, onlara iyi muamele edin. Zinaya yakla mayın. Haksız yere cana kıymayın. Verdi iniz sözü tutun. Ölçü ve tart yı tam yapın, do rulu a dikkat edin. Bilmedi iniz bir eyin ardına dü üp de körü körüne onu takip etmeyin. Yeryüzünde kibir ve gururla yürümeyin."

Hadislerle de sabit olan Miraç mucizesinde, Peygamberimiz Cebrail ile birlikte, semalara, yüce makamlara çıkarıldı, Allah'ın huzurunda bulundu, kendisine mülk ve melekût âlemleri gösterildi. Kendisine cennete gireceği müjdelendi, Bakara sûresinin son ayetleri verildi ve be vakit namaz farz kılındı.

Ertesi gün bu olay anlatılınca, mürikler inanmak istemedilerse de "Muhammed ne söylüyorsa doğrudur" diyen Hz. Ebûbekir "Sıddık" unvanını kazandı.

Miraç'tan bir yıl sonra Hac dolayısıyla Mekke'ye gelmi olan Medineli bir topluluk slâm'ı kabul etti. Peygamberimiz de ashâbından bazılarına Medine'ye göç etmelerine izin verdi. Böylelikle slâmiyet Mekke'nin dışına yayılmaya başladı. Bu gelişmeler, Kurey'in ileri gelenlerini telaşlandırdı. Durumu görüşüp yeni engelleme planları yapmak üzere, "Daru-n Nedve" denilen yerde toplandılar. Kendilerini dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşturacak olan hak yoluna çıarmaktan başka hiçbir şey düşünmeyen Allah'ın Elçisini, birlikte öldürmeye karar verdiler.

Onların bu gizli planını Yüce Allah, Peygamberimize bildirerek Medine'ye hicret etmesine izin verdi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.), en yakın arkadaşı Hz. Ebûbekir'le birlikte geceleyin Mekke'den çıkıp, Sevr dağındaki mağarada bir süre korundu. Sonra, Medine-i Münevvere'-

ye do ru yola çıktı . Yol üzerindeki Kuba köyünde birkaç gün konaklayıp bir mescit in a et kten sonra Medine-i Münevvere'ye hareket et (622). Yolda büyük bir halk toplulu u, O'nu co kun sevgilerle kar ılayıp ba rına bast .

Medineli Müslümanlar Mekke'den gelen karde leriyle her eylerini payla t. Çok güzel bir karde lik ve yardımla ma hali ortaya çıktı . Birlik ve beraberlik içerisinde Müslümanların gayretleriyle ve Peygamberimizin de bizzat çalı ma sıyla Mescid-i Nebî in a edildi.

Medine'ye hicret et kten sonra Peygamberimizin kızı Hz. Fât ma'ya, Hz. Ali tâlib oldu. Peygamberimiz kızının bu konudaki görüşünü alarak Allah'ın vahiyle izin vermesinden sonra Ali ile Fât ma'nın evlenmelerine karar verildi. Daha sonra nikâhları da Mescid'de kıyıldı. Mehir olarak Hz. Ali'den dört yüz dirhem gümü ü uygun gören Efendimiz onun zırhı ve at ndan ba ka bir eyinin olmadığını ö renince zırhını satmasını söyledi. Hz. Ali dört yüzseksen dirhem gümü e zırhını sat . Bunun dört yüz dirhemini mehir olarak Hz. Fât ma'ya verdi. Ancak Hz. Fât ma bu mihri çok buldu; kendisine en güzel mihrin kıyamet günü slâm ümmet nin Peygamber'in efâat yle af edilmesi olacağını söyledi ve bu konuda dua et . Ancak kendisi için ayrılan dört yüz dirhemi dü ün masraflarına harcanmak üzere hibe et . Nikâh mescidde Peygamberimizin u hutbesi ile ilân edildi:

“Allah’a hamd... Yüce Allah evlenmeyi bir görev, adalet ve geni bir hayır kılmı t r. imdi Allahu Teâlâ bana kızım Fât ma’yı Ali b. Ebi Tâlib’e nikâhlamamı buyurmu tur. Ey ashâbım ben de sizi âhit kılıyorum ki Ali b. Ebi Talib mevcut gelenek ve Allah’ın emriyle söyleyece im eyi kabul ederse dört yüz dirhem gümü mehirle kızım Fât ma’yı kendisine nikâhladım. Yüce Allah kendilerinin varlıklarını bir araya get rsin ve bunu kendilerine mübarek kılsın. Rabbim nesillerini temiz, kendileriyle çocuklarını geni rahmet nin anahtarı, yüce hikmet nin kayna ı ve Muhammed ümmet nin güvenlik sebebi kılsın... Rabbimden kendim ve sizin için ma f ret dilerim.”

Daha sonra hurma, ya ve süzölmü yo urttan yapılan bir de dü ün yeme i verildi. Yeme in az olmasına ra men yedi yüz misaf r yedi i halde Allah’ın bereketlendirmesi ile herkese yet ...Hz. Peygamber’in soyu, Hz. Ali ve Hz. Fât ma’nın ci erpâreleri Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin vasıtasıyla devam et ...

Mekke’de ya ayıp puta tapmaya devam edenler, Medine’deki geli melerden rahatsız oldular ve Bedir, Uhud, Hendek sava ları oldu. Müslümanlar bu sava larda çok sayıda ehit verdiler ama inananların kuvvet mü riklere galip geldi. 628 yılında “Hudeybiye Barı Anla masıyla” Medine’de ya ayan slâm toplumunun siyasî varlı ı kabul edildi. Medine’de ya ayan Yahudiler zaman zaman Hz. Peygamberin canına kastedecek

mücadelelerde bulundularsa da Allahu Teâlâ her türlü kötülükten Habibini muhafaza et .

629 yılında Hudeybiye'deki anlaşma kuralları dâhilinde Umre yaptı . O sırada Ka'be'nin içini de ziyaret etmek istedi, buna müsaade edilmedi. O zaman Hz. Bilal'in Ka'be'nin damına çıkıp ezan okumasını emretti . Bilal-i Habeşî'nin sesi Mekke vadisini inletiyordu. "E hedü en la ilahe illallah / E hedü enne Muhammedün Rasûlullah." Bu ses, manevî fethin yakın olduğunu da haykırıyordu.

Hicretin sekizinci yılında Hudeybiye Barış Anlaşmasını ihlal eden Mekkelilere karşı büyük bir ordu hazırlandı, 630 yılında Mekke'nin fethi nasip oldu. Mahzun olarak ayrıldı . Topraklara ilahî kudretin yardımıyla Peygamber Efendimiz muzaffer olarak döndü. Ka'be'yi putlardan temizledi, içinde iki rekât namaz kıldı, Ka'be'yi tavaf edip, genel af ilan etti . Fethin günü öyle vaktinde Peygamberimizin müezzini Bilal-i Habeşî ezan okudu. Ka'be'nin damından bütün Mekke'ye hatırla bütün dünyaya "Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, yine şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın Rasûlüdür" nidâları yayıldı. Bu kutlu zaferden sonra tekrar Medine'ye döndü.

632 yılında Hac farızasını yerine getirmek üzere büyük bir toplulukla Mekke'ye geldi. İslâm tarihine "Veda Haccı" diye geçen bu kutsal beraberlikte 100.000'i aşkın Müslüman hazır bulundu.

Arafat'ta yüz binin üzerindeki hacıya hitaben bir hutbe irad eden Rasûlullah, sesinin bütün hacılar tarafından iitilmesi için belli mesafelerde gür sesli sahabelerden bazılarını görevlendirdi. Rasûlullah'ın sözlerini tekrar eden bu kişiler hutbenin bütün hacılar tarafından duyulmasını sağlıyorlardı. Devesi Kusva'nın sırtında olduğu halde Rasûlullah bu hutbeyi irad etti :

"Ey insanlar! Sözümleri iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedi olarak bir daha buluşamayacağım. Ey insanlar bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehirleriniz nasıl mübarek bir şehir ise; canlarınız, mallarınız, ırzlarınız da öyle mukaddesdir, her türlü saldırıdan emindir. Ashabım! Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bugünkü her hal ve hareketinizden sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski dalâletlere dönüp birbirinizin boynunu vurmeyin. Bu vasiyetimi burada bulunanlar bulunmayanlara bildirsin. Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup da iitenden daha iyi anlayarak muhafaza etmiş olur.

Ey Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine versin. Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımızın altındadır. Lakin borcunuzun aslını vermek gerekir. Ne zulmediniz ne de zulmeyiniz. Allah'ın emriyle faizcilik artık yasaktır. Cahiliyetten kalma bu çirkin âdetin her türlü ayağımızın altındadır. İlk kaldırdı benim faiz de Abdul-

mut alib'in o lu (amcam) Abbas'ın faizidir.

...

Ashabım! Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen ortadan kaldırılmıştır, ilk kaldırdı m kan davası da Abdulmut alib'in torunu (ye enim) Rebîa'nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Bugün eytan sizin u topraklarınızda yeniden nüfuz ve saltanat gücünü ebedi suret e kaybetmiştir. Fakat bu kaldırdı m eyler haricinde küçük gördü ünüz i lerde de ona uyarsanız bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan sakınınız.

Ey insanlar! Kadınların haklarına riayet etmenizi ve bu hususta Allah' tan korkmanızı tavsiye ederim.

...

Ey Mü'minler, size iki eyi emanet bırakıyorum ki, siz onlara sımsıkı sarıldıkça yolunuzu hiçbir zaman a ırmazsınız. O emanetlerden birincisi Allah'ın kitabı Kur'ân'dır, di eri de benim sünnet m (ehl-i beyt m)dir."

Arafat vakfesinde Rasûlullah'a son vahiy geldi. Orada bu dinin tamamlandı ı u âyet-i kerimeyle müjdeledi: "Ey Mü'minler, u küfreden mü rikler bugün dininizi söndürmekten ümidlerini kesmişlerdir. Artık bundan böyle onlardan korkmayınız; ancak benden korkunuz. Bugün dininizi kemale

erdirdim ve size ihsan ettim nimet mi tamamladım. Din olarak da size slâm'ı seçtim." (Mâide, 3) Dinin kemâle erdirilmesine bütün Müslümanlar sevinirken Hz. Ebûbekir ile Hz. Ömer, bunun, Hz. Peygamber'in vefatının yaklaştığına delalet ettiğini anladılar ve gözlerinden yaşlar aktı.

Peygamber Efendimiz Hac farızasını yerine getirip Medine'ye döndü. O günlerde Uhud ehitlerini ve Cennetü'l-Baki'yi ziyaret etti, oralarda yatan Müslümanlar için istifar diledi. Birkaç gün sonra hastalandı. Hastalığının ilk günlerinde Mescid-i Nebevi'ye çıkıyor, namazları kıldırıyordu. Son günlerini Hz. Ai'e'nin odasında geçirdi. İşte inebinaen namazları Hz. Ebûbekir kıldırdı. Vefatından önce nasihatlerde bulundu. Bir kısmı şöyledir: "Hangi peygamber gönderildi ümmet arasında ebedî kalmıtır ki ben de kalayım. Biliniz ki, ben Rabbime kavu acam ve aranızda buna en müstahak olanım. Yine biliniz ki siz de bana kavuacaksınız. Bulduğumuz yer de Kevser havuzunun kenarıdır. Orada benimle bulunmak isteyenler ellerini, dillerini günahlardan çeksinler."

Hicri takvim 11 Rebiü'l-evvel 632 Pazartesi gününü gösterirken, Âlemlerin Efendisi Refika'lâyâ erişti. Cenazesini, damadı Hz. Ali yıkadı. Hz. Ali o mübarek bedenini yıkarken unları söylüyordu: "Hayatında da temizdin, şimdi ölümlünde de temizsin Ya Rasûlallah." Ruhunu teslim ettiği yer olan Hz. Ai'e'nin hüccesine kabri

hazırlandı. Hz. Ai e'nin hücrelerinde bir sedirin üstüne konulan cenaze üzerine önce erkekler, sonra kadınlar, daha sonra da çocuklar cenaze namazı kıldılar. Namazda hiç kimse imam olmadı, herkes ferdi olarak eda etti. Ertesi gün defnedildi.

Peygamber Efendimizden bizlere iki miras kaldı. Biri Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim'dir, ikincisi Peygamberimizin sünnet ve ehl-i beytidir.

Hz. Ali (r.a) Rasûlullah Efendimizin beden özelliklerini şöyle vafsetmiştir:

"Rasûl-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâm efendimiz çok uzun boylu olmadı gibi, (azaları) birbirine girmiş kısa boylu da değildi, orta boylu bir insandı.

Saçları kıvrıkcık değildi, düz de değildi, dalgalıydı. İki man de değildi, yuvarlak yüzlü de değildi, yanakları uzuncaydı.

Rengi kırmızıya çalan, beyazdı. Gözleri siyah ve kirpikleri uzundu. Göğsünde göbeğine kadar inen kıldan bir hat vardı. El ve ayaklarının parmakları kalıncaydı. Eklem yerleri ve iki küreğinin birleştiği yeri olan omurga iri idi.

Bir tarafa dönünce (sadece başını çevirmez) bütün vücudunu çevirirdi. Yürüyünce, yamaçtan iniyormuşçasına öne meylederek yürürdü.

Her iki omuzu arasında peygamberlik mührü var-

di. O, peygamberlerin mührü (sonuncusu) idi. İnsanların en iyi kalplisi, en ıcaatlisi ve en do - ru sözlüsü idi. O ahlâkça herkesten yüce, muâ - ere yönüyle de en geçimlisi idi. Onu âniden gö - ren ondan heybet duyardı; bilerek beraber olan, kalpten severdi. Onu vafeden öyle derdi: "Ben ne O'ndan önce, ne de O'ndan sonra O'nun gibi - sini görmedim."

Rasul-i Ekrem çabuk konu mazdı; her i itenin anlayacağı şekilde teker teker konu urdu." (Tir - mizi, Menakıb 19, (3642).

Peygamberimizin ahlâkı Hz. Ai e'nin tabiri - yle Kur'an ahlâkıydı. Son dinin son Peygamberini Allahu Teâlâ öyle över : "Hiç üphesiz ki sen bü - yük bir ahlâk üzeresin." (Kalem, 4)

ahid, müjdedi ve uyarıcı (Ahzab, 45) olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz Allah'ı çok ananlar için güzel bir örnektir (Ahzab, 21). Üm - met olarak O'nun yolunu takip etmek, bizler için en büyük baht yarıktır.

Bu arma n kitapçığı nın yayınlanmasında eme - i geçenlere ve siz de erli okuyuculara te ekkür ederim.

Kalbî muhabbetlerimle...

H. Hamidettin Ateş

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakf

Mütevelli Heyet Ba kanı

Çiçeklerin Başı Gül'dür

A. emset n ATE

Gül deyince aklıma, sen gelirsin Efendim.

Gül mevsimi mevsimlerin en güzeli, baharın mu tusudur. Sabahın seherinde, â ı n ezberinde, gül zikri vardır.

Gülün muhabbet gönülde en derinde.

Gül açar yanaklarda pembe pembe, gül renkli bulutlarla gül ya ar üzerimize.

Gül sevinçtir, gül ne e.

Kırmızılık yara ır gül ile ate e.

Gül seni temsil eder, sen de il misin gül-ter.

Gül açmı bahçelerde bülbül öter.

Gül kokusunu hissedince sen dü ersin aklıma.

Senden aldı ı kokuyu âleme yayar, bunu ancak â ık mizaçlılar duyar.

Gülün hat rına dikene katlanılır. Kat kat açmı yapra ıyla gül olur çiçeklere sultan.

Ba ı, çemeni, gül eni süsleyen güldür.

Seher vaktinde sabâ yelinin dokunuşu gıncayı açtırır, etrafa muhabbet saçtırır.

Yapraklarının arasındaki güzel kokuyu dalga dalga civarına yayar rüzgâr.

Â ı ın sırdaş güldür, "Çiçeklerin ba ı güldür..."

Gülü anlatmak ve tarif etmek kelimelerin i de ildir. Çünkü onun güzelli i tarife sı mayacak kadar büyüktür. Gül, Hazret Muhammed (s.a.v) Efendimizi temsil etmektedir. Gül sevgili t pinin en açık ifade eklidir. Gülün kırmızı rengini â ı ı olan bülbülün kanından aldığı na inanılır. "Gül ile diken" iyilik ve kötülük, kolay ile zor, dost ile düşman zıtlıklarını ifade eder.

Gülün yapra ı, f dani ve dalları incelik ve zerafet özelliklerinin temsilidir. Utangaç insanların yüzünün kızarması dolayısıyla gül, hayâ duygusunun da sembolüdür.

Gül aynı zamanda cennet çiçe idir. İbrahim Peygamber ateş ateşinde dü tü ü yer gül bahçesine dönmü tür.

Be ir Ayvazolu "Güller Kitabı"nda, gülü de i ik yönleriyle anlatmaktadır. öyle ki:

Gül, tasavvuf sembolizmde ilahî güzelli i ifade et i gibi, Allah'ın sevgilisi Muhammed'i (habîbullah) de temsil etmektedir. Peygamber

ve gül sevgisi, gül ekinde Hilye-i erif er yapılmasına da yol açmıştır.

Verd-i Muhammedî yahut Gül-i Muhammedî denen bu ilgi çekici kompozisyonlarda, dal ve yapraklar ortasında açılmış tek gülün üzerinde Muhammed yazısı, yapraklarda da Ali, Hasan, Hüseyin, Fatma (âl-i aba) ve cennetle müjdelenenler (a ere-i mübe ere) okunurdu. Prof. Dr. Beyhan Karama ralı, bir makalesinde Berlin Staatsbibliothek'teki bir yazmada yer alan ve "Gül-i Muhammedî" denen hilyelerden söz etmiştir. Bu hilyelerden birinde, gülün ve goncalarının taçyaprakları, pembenin kırmızıya varan koyu tonları ve beyaza do ru açılan açık tonlarıyla gölgelendirilmiştir. Dallarla gövde koyu ye il renktedir. Gülün üzerine alt n hatla unlar yazılmıştır: "Kim Peygamber efendimizi vasfetmeye kalkarsa öyle desin: Ne a ırını uzun, ne de kısa idi, ne toplu ne de zayıf idi. İnsanların en güzeliydi. Siyah iri gözlü idi."

Gülün yaprakları üzerine de Peygamberin e lerinin adları yazılıdır: En uçtaki yaprakta Hat ce-i Kübra, Ai e-i Sadıka, bu yapra ın alt nda solda Sevde, Hafsa, Ümmü Seleme ve Ümmü Habibe adları yer alır. Onun alt ndaki yaprakta Sebe, sa da en uç taraf akinin alt nda Zeynep bint Cah , Zeynep bint Harime ve Meymune bulunmaktadır. Alt aki tek yaprak üzerinde de Cubriye'nin adı okunur. Gül-i Muhammedî'nin di er kısımlarında da Ashab-ı Kehf'in adlarıyla dört halifenin özellikleri kaydedilmiştir.

Mevlânâ hazretleri gönlü gül bahçesine benzetiyor. Gönüldeki güzelliklerin dünyaya, toprak üzerine yansıması ekillerinde gül motif olarak ortaya çıktığını söylüyor. Gönül güzelliği olmayanların gülden de, gül bahçesinden de bir şey anlamayacağını belirtiyor. Mevlânâ hazretlerinin gül ile ilgili bir hikâyesi de şöyledir:

Mevlânâ bir gün baharın emsâlini dizine koyup koyu bir can sohbetine dalmıştı. Eski Kira Hatun ne konu tüklerini merak ederek kulaklarını kapının deliğine dayadı. Tam o sırada evin duvarının birdenbire açıldığını ve alt heybetli adamın içeri girip selam, verdikten sonra yeri öptüklerini gördü. Alt heybetli adam Mevlânâ'nın önüne bir demet gül bıraktılar ve hiç konu madan geldikleri gibi çıkıp gittiler. Kira Hatun hayretler içinde kalmıştı. Mevlânâ bir süre sonra, koruması için bu gülleri ona verdi. Fakat Kira Hatun merakını yenemeyerek güllerden birkaç yaprağı hizmetçisiyle atarlara gönderdi. Nereden geldiğini ve adlarının ne olduğunu öğrenmek istiyordu. Attarlar, "Bu kılgünü bu garip gül nereden gelmiş?" diyerek ağız kaldılar. Aralarında bulunan İrefeddin adlı Hintli bir tacir, bu gülün Hindistan gülü olduğunu, özellikle Serendip civarında yettiğini söyledi. Hizmetçi, gül yapraklarını alıp eve döndü ve duyduklarını Kira Hatun'a anlattı. O sırada içeri giren Mevlânâ, eğer öyle dedi:

"O gül demetini baharına gösterme. Çünkü Hindistan'ın kutupları ve kutsal baharının

bahçivanları onu can dima ını ve gözünü kuvvetlendirsın diye göndermi ler”.

Kira Hatun bu gülleri son nefesine kadar saklamı , sadece yapraklarından birkaçını Mevlânâ'nın izniyle Gürcü Hatun'a vermi . Kimin gözü a rısa bu gül yapraklarını sürünce o anda iyileirmi . Kokusu ve rengi yıllar boyunca hiç de i -memi , hep öyle taze kalmı .

Tasavvuf sembolizimde gonca halindeki gülün vahdet , açılmı gülün kesret ifade etmesine kar ılık gül en gönül açıklı ını yahut kirinden, pasından temizlenerek ilâhî güzelli in yansımasına hazır hale gelmi kalbi ifade eder. Rivayete göre Hz. Ali (r.a) son nefesini vermeden önce Selman-ı Fârîsi'den bir deste gül istemi ve getirilen bu gülleri kokladıktan sonra ruhunu Hakk'a teslim etmi t r.

Gül, ilahî güzellik, gönül gözünün açılması, peygamberin gül sevgisi, Hazret Ali'nin son nefesini vermeden kokladı ı deste gül gibi, dinî ve tasavvuf mot f erle örülmü bir simgedir.

Övülen ve Sevilen...

A. emset n ATE

En güzel isimlerin sahibi Allahü Teâla, Habibine de Muhammed dedi. Yerler ve gökler yaratılmadan önce bu isim, ar -ı a'laya Allah'ın adı ile yazıldı.

Muhammed; çok övülen, çok sevilen demektir. Övüldükçe övülen sevildikçe sevilen Âlemlerin Efendisine salât ve selâm olsun...

Cennet yaratılınca, bu mübarek isim yine Allah'ın adı ile beraber Tuba ağacının yapraklarına nak oldu. Muhabbetin tmsali O sayıldı, O'ndan zuhur-u a k oldu. Hz. Âdem bu ismin şerefine afvoldu. Melekler, peygamberler ve kitaplar hep o ismin zikriyle huzur buldu.

Hurmaların, yemilerin ve daha nice nebatatın çekirdeğine, arıların gayretle ilediği balpeteğine ve inanan insanların sıcağın yüreğine mek edildi ezelden. Canlı cansız her varlık nasibini aldı O güzelden...

Babalar, analar O'nun ismini koydu çocuklarına... Kendi evlatlarına bir fiske bile vurmazlar O'nun hürmetine. Adı nerede anıldıysa duyanlar

kavut O ismin bereketi. Ve Allah Kur'an'da ismini andı kaç kere... "Muhammed Rasuldür", "Ona indirilene iman edin", "ahit olarak Allah yeter, Muhammed Allah'ın Rasulüdür" beyanlarıyla mühür vurdu ayet ayet. En büyük mucizeyi O'na vererek anını yüceltmişlebed.

Pek ziyade hamd eden oldu u için O'na Ahmed de denildi. Nurundan nurunu yaratmada O nur, Rabbine hamdetmiş. Gök ehli O'nu bu isimle tanıdı ve öyle andı.

Hz. Musa ve Hz. İsa'nın getirdiği hak kitaplar da geleceği müjdelendi. Felekler O'nun ısmıyla aydınlandı, ateşler O'nun kıvılcımıyla yandı...

Yaratılmışlardan hiç biri O'nun kadar Rabbini anmaya güç yetiremediği için, senasına binâen; Hamid diye isimlendirildi. Hamd kapısını ilk önce O'na açtı, O'nunla âlemlere rahmet saçtı... Hamd edenlerin en kâmilisi O'nun dili, dâima sena eden O'nun gönlü oldu... Mahlukatın hamdinin üstünde oldu undan bu yüce isim O'nun anına verildi. Her şey emrine serildi.

Hz. Davud'a indirilen Zebur'da, O'ndan müjde veren bölümlerde adından Mahmud olarak bahsedildi. Hamd sancağının sahibi ve Makam-ı Mahmud'un sahibi oldu undan, kendisine ihsan olarak böyle hitap edildi. Mahşer gününde gölgelerin bulunmadığı o günde, efaat izni sadece O'na verildi.

Peygamber Sevgisi

Temizlenmi seçilmi ve güzide oldu undan O rahmeten lil- âlemine Mustafa denildi... Peygamberlerin ve insanların en seçilmi i, en temizi ve en seçkini O oldu. Nesebi pâk ve temiz halkalardan geldi. Yine soyu, pâk ve temiz bir ekilde kıyamete kadar devam edecektir. O'nun âline ve ehl-i beyt ne de selâm olsun...

O'nun güzel isimleriyle evler enlendi, yuvalar bereketlendi. Gönüller kötü duygulardan, evler bela ve musibetlerden emin oldu.

Salatü selâm olsun Ahmed-i Mahmud-u Hamid-i Muhammed Mustafa(s.a.v)'ya,

Gönüller O'nun sevgisiyle ula ır ancak safaya...

Es-Seyyid
Osman Hulûsi Efendi'nin
Eserlerinde
Hazreti Peygamber Sevgisi

smail Palako lu

Allah Teâlâ, Peygamber (s.a.s.)'e hitaben; "De ki; Ey insanlar, ben sizin hepinize gönderilmi bir peygamberim." (A'raf, 7/158) buyurur. Bu ayet en biz, O'nun bütün insanlı a gönderildi ini ö reniyoruz. Yine Allah Teâlâ: " üphe-siz sen do ru yola götürüyorsun. Göklerde ve yerlerde bulunan her eyin sahibi olan Allah'ın yoluna" (üra, 42/52/53) ayet yle ve u ayetle Peygamber (s.a.s.)'ini öyle vafediyor: "O Allah (c.c) ki ümmilere kendi içlerinden bir peygamber göndermi t r. O peygamber, onlara Allah (c.c)'ın ayetlerini okur, onları tezkiye eder, onlara kitabı ve hikmet ö ret r." (Cuma, 62/2) Ayet en anla-ıldı ına göre peygamber bize, âyetleri okuyor. Kitâb'ı yani Kur'ân'ı ö ret yor. Hikmet, isâbet r; yani Hz.Peygamber (s.a.s.)'in sünnet , âdabı, ah-lâkı, hâlleri ve ö ret i gerçeklerdir. Allah Teâlâ, topyekün insanlı a, kendisine itaat etmelerini emret i gibi, Peygamberi (s.a.s.)'ne de itaat etmelerini emretmi t r. "Allah'a ve Rasûlüne itaat

edin!" (Nûr, 24/54), "Rasûle itaat eden Allah'a itaat etmi olur." (Nisa, 4/80) Allah Teâlâ, ayrıca Hz. Peygamber (s.a.s.)'in get rdi ini kabul etmeyi de emretmi t r. Peygamber (s.a.s.) 'in yasakladı ndan kaçınmak da yine aynı ekilde Cenab-ı Hakk'ın buyru udur.

Ayrıca Cenab-ı Hak, mü'minleri, Peygamber (s.a.s.)'in yüce ahlâkına uyma a ça ırmakta ve öyle buyurmaktadır: "Allah'ın Rasûlünde sizin için güzel bir örnek vardır. " (Ahzab, 33/21)

İmdiye kadar nakletmi oldu umuz bu ayetlere göre O'nu örnek almak, O'na tâbi olmak, O'nun emrine itaat etmek, O'nu görsün, görme sin O'nu sevmek, kıyamete kadar gelecek bütün inananların görevidir.

Allah'ın Rasûlünü sevmek, onun söylediklerine, get rdiklerine ve yapt klarına uymakla mümkündür. Mutasavvıf ar, bu konuda en ufak bir taviz vermez, harf yyen uymaya gayret gösterirlerdi. Bunlara birkaç örnek verelim:

"Tayfur Bistâmî'den Umeyy diye tanınan Mûsâ b. sâ'nın kendisine u olayı naklet ini dinlemi t m. "Bâyezîd Bistâmî bir gün arkadaş larına: 'Haydi gelin, sizinle birlikte velî diye me hûr olan bir zât n ziyaret ne gidelim dedi. O zât ehri kenar semtlerinden birinde oturan zühd ve ibadette tanınan biri idi. Hat a Tayfûr, onun adını da söylemi t, fakat ben unut um. Git k, o zât tam evinden çıkmı câmiye girerken kible

taraf na tükürdü. Bâyezid, hemen dönelim, dedi. Ve selam bile vermeden o adamın yanından ayrıldı. Sonra öyle konu tu: Allah Rasûlü (s.a.s)'-nün âdâbından birine riâyet göstermeyen böyle bir adam, iddia edildi i gibi nasıl veliler ve sıd-dikler makamına riâyet gösterebilir ve buna layık olabilir."

Ebû Amr Abdûlvâhid b. Alvân bana Cüneyd'in öyle buyurdu unu söylemi t r: "Bizim bu ilmimiz (tasavvuf), Rasûlullah (s.a.s.)'ın hadîsine ba lıdır."

Ebû Amr smail b. Nûrceyd'den Ebû Osman Saîd b. Osman Hirî'nin öyle buyurdu unu duy-mu tum: "Nefsine söz ve davranı olarak sünne-t emredebilen kimse, hikmet konu ur. Nefsini kavlen ve f ilen hevâ ve heveslerinin esîri hâline get renin a zından ise, ancak bid'at sözler çıkar. Çünkü Allah Teâla: "O'na itaat ederseniz, do ru-yu bulursunuz." (Nûr, 24/54) buyuruyor.

Sivaslı hrâmcâzade smail Hakkı Toprak Efendi (k.s) de Sünnet-i Rasulullâh'a sıkı bir ekilde ba -lıydı; ef'âl-ı Resûl'ü i lemeye daima gayret göste-rirdi. Muhabbet ve hürmet en dolayı Rasûlullah (s.a.s.)'ın adını abdestsiz anmamaya çalı ırdı. Peygamber (s.a.s)'e duydu u sevginin tezahürü olarak Ehl-i Beyt'e kar ı da ayrı bir muhabbet du-yar ve özen gösterirlerdi. Hat a Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin babaları Hat p Hasan Efendi'yi anarken: "Hat p Hasan Efendi Kaddesallahu sı-rehû'l-bâki karde imiz." derlerdi.

hrâmcı zade Smail Hakkı Toprak Efendi (k.s.)-nin Yâre Yâdigâr isimli Mevlîd-i erif kaleme alması da bu sevginin en büyük i'âretidir.

Peygamberimiz (s.a.s.)'i seven gönüller, ona olan muhabbet de i'ik ekillerde izhar etmişlerdir. Biri Haf hazretleri Allah Resûlü (s.a.s.)'nün dola t ı çöl kumlarına ayakba lıları ile basması , ayak yalın dola mı , âir Nâbi ise, Medine civarında bile edebe muhâlif hareket edilmesine razı olmaması , muhabbet ni edebî bir üslupla dile getirmişti r.

Gül kokulu sevgilinin a k râyhâlarını yüre inde hissedene, hâl ve hareketle it ba etmekle birlikte, bu sevgiyi iir diliyle ifade edenlerden biri de Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'dir.

Osman Hulûsi Efendi, nesep it bariyle hem o pak ve temiz nesilden gelmesi, hem de Peygamber (s.a.s.)'e duydu u a ır sevgi, saygı, ba lılık ve hürmet en dolay ı eserlerinde bu konuya ayrı bir önem vermişti r. Hz. Peygamber (s.a.s.)'e olan sevgisi o denli yüceydi ki, çocuklarına koymu oldu u isimlere dikkat edilecek olursa Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in mübarek ve muazzez (Muhammed-Mahmud-Ahmed-Hamid) isimleri çocuklarının ön ismidir.

Hz. Peygamber (s.a.s.)'i sevmek ve ona itaat etmek, her Müslüman için kaçınılmaz bir görevdir. Peygamber sevgisi ile ilgili hadislerin hadis külliyatımızın Kitâbu'l- mân ba lıklı bölümünde

nakledilmi olması söz konusu sevginin imânî boyutunu ortaya koymaktadır. Bu sebeple iyi bir Müslüman olabilmek ve Allah'ın sevgisini kazanabilmek için, Kur'ân'da en güzel örnek "usve-i hasene" olarak takdim edilen Hz. Muhammed (s.a.s.)'i iyi tanımalı ve onu canımız dâhil dünyadaki her şeyden çok sevmeliyiz. İşte bunun içindir ki slâmiyet'in Hz. Peygamber (s.a.s.)'in konumu ile ilgili mesajını iyi anlamı olan ve slâm dinini takva ölçüsünde yaşamayı kendine iâr edinen ve samimi bir Müslüman olan, Osman Hulûsî Efendi, Mektûbât ve Hutbeler'inde olduğu gibi Divân'ında da yer alan şiirlerinde de Hz. Muhammed (s.a.s.)'e olan sevgi ve bağlılığını samimi bir üslûp ve büyük bir coşku içinde dile getirmiştir. Bu şiirlerinden birisi şöyledir:

*Göz görmedi ey sevdiğim âlemde sen meh-rû gibi
Aklımı aldın gönlümü saldın ayağa su gibi*

*N'itsin ne yapsın sâdıkın olmazsa vasla lâyıkın
Aklı perîşân âşıkın boynundaki gîsû gibi*

*Ey Pâdişâh-ı hüsn ü hûr üftâdenin hâlini sor
Kaddin temâşâ eyle gör n'itmiş gamın ebrû gibi*

*Gün mü yüzün âyîne mi la'l-i lebin gencîne mi
Kıldın ser-â-pâ sînemi şu hâl-i müşgîn-bû gibi*

*Zülfünle bir dâm eyledin hicrinle nâ-kâm eyledin
Vasılınla tâ râm eyledin cân u dili câdû gibi*

Hulûsi Efendi'nin

*Ey âlemeynin serveri urdun bu câna hançeri
Terk eylemem versem seri Hulûsî ser-fürû gibi*

Osman Hulûsî Efendi'nin Divân'ındaki iirle-
rinden bazılarında Yâ Resûla'llâh, Resûlu'llâh ve
Muhammed Mustafa redif erini kullandı ı görül-
mektedir. Burada örnek olarak Resûlu'llâh redif i
iirini vermenin ondaki peygamber sevgisini ta-
nımamıza katkı sa layaca ı kanaat ndeyiz:

*Her demde sürülmez bu devrân-ı Resûlu'llâh
Her demde kurulmaz bu dîvân-ı Resûlu'llâh*

*Her dîdeye yüz açmaz her göz o yüze kaçmaz
Her merhaleden geçmez kervân-ı Resûlu'llâh*

*Bin yıllık ömür değmez bir lahzasını anın
Her câna nasîb olmaz ihsân-ı Resûlu'llâh*

*Deryâ-yı maârifden dürr al dil-i ârifden
Pür-hikmet-i sârifden der kân-ı Resûlu'llâh*

*Erkân-ı Karîbu'llâh burhân-ı Karîbu'llâh
Her şân-ı Karîbu'llâh hep şân-ı Resûlu'llâh*

*Kulluk gele şânına gevher dola kânına
Ere dil ü cânına dermân-ı Resûlu'llâh*

*Her emre itâatda her vech ile tâatda
Meydân-ı sadakatda merdân-ı Resûlu'llâh*

Peygamber Sevgisi

*Hulûsî ne devletdir bin lutf u inâyetdir
Olmak ne saâdetdir kurbân-ı Resûlu'llâh"*

Osman Hulûsî Efendi'nin u müfredi de, ondaki Peygamber a kını ne güzel ifade etmektedir:

*Yâ Resûlellâh yüzüm Bâbü's-Selâm'ın hâkidir
Baş açık yalın ayak ağlayu geldim sana*

Osman Hulûsî Efendi, Divân'ında Hz. Muhammed (s.a.s.) ile ilgili, yukarıda bazı örneklerini verdi imiz, müstakil na'tlar yazmı ; ayrıca onu bazı isimleri, bedenî özellikleri, sıfatları, Ehl-i Beyt'i vesilesiyle zikretmi ve onun hadîslerinden ikt-baslarda bulunmu tur.

Hayatları boyunca Hac ve Umreye fırsat buldukça gitmi , Medine'de Mescid-i Nebi'de bulunurken ayrı bir dikkat etmi ve edebe muhâlif en küçük bir hareket e dahi bulunmamı tr.

Hat a evlatlarına yazdıkları iki ayrı mektupta Peygamber (s.a.s.)'e olan övgü, sevgi ve hürmetni u sat rlarla dile get rmi tr:

"Sana ewelâ Allah Azîmû - ân Hazretlerinin ve O'nun Habîb-i edibi, Rasûli necîbi, Sertâc-ı enbiyâ, Muhammedini'l-Mustafa- Aleyhi's-salâtû ve's-selâm- Hazretlerine kemâl-i imân ile inanmanı ve Allah'ın emirlerine tâzim ve nehiyelerinden

ict nâb etmekle beraber bütün mahlûk-ı Huda'ya ef at etmeni tavsiye ederim."

"26 Zilhicce-i erife mütesadif Cuma namazını Mescid-i Nebevî Aleyhissalatü ve's-selam'da kıldık. Münewver Ravza-i Aleyhissalatü Vesse-lâma bakarak mektubu yazıyorum ve sizleri de hatırlıyorum."

1980 yılında hastalığından dolayı Ankara Devlet Hastanesinde tedavi gördüğü zamanlarda, bir sabah yanında refâkatçı olarak kalan zata rüya gördüğünü söyleyerek şu şekilde anlatmıştır: "Rüyamda Rasulullah (s.a.s.)'ı gördüm. Birinci ve mercan yazınının başında bulunuyordu. Bize vermiş oldu şu incileri, nereye bıraksam orada inci yazınları oluyor ve orası parlıyordu" buyurmuş ve akabinde de bir Nât-ı erifin yazıldığıını ifade etmişlerdir. İlk beyt şöyledir:

Dürr-i şehvâr-ı risaletdir Muhammed Mustafâ

Tâc-ı Levlâk-i hilafetdir Muhammed Mustafâ

1984 yılında yaptıkları Hac ziyaretlerinde Mescid-i Nebevî'yi ziyaret eden sonra Medine'de şu beyitler doğmuş ve yazılmıştır. Bu beyitlerde de Rasulullah (s.a.s.)'a bağlılık, sevgi, saygı ve O'na duyulan özlem ve kavuşma arzusu anlatılmıştır.

Kapında bir zell-i hâksârım yâ Resûlallâh

Garîb ü bâ-kes-i bâ-i'tibârım ya Resûlallâh

Peygamber Sevgisi

*Ser-â-ser defter-i a'mâlim isyân ile memlûdur
Huzûr-ı hazretinde şermsârım yâ Resûlallâh*

*Kabûl etsen Hulûsî kemteri dergâh-ı lutfunda
Civârında n'ola olsa mezârım yâ Resûlallâh*

Bu na't n yazılı hat rasını bir arkada öyle anlatıyor: "Bir Umre ziyaretinde Medine-i Münevvere'de otelimizdeydik. Zin isteyip sofraya hazırlandı. İçin Osman Hulûsî Efendi'nin odasına girdim. Hacı Valide ile beraber oturuyorlardı. Ben sofrayı hazırlarken, Osman Hulûsî Efendi bir Na't erif okuyordu. Şah beyitini okudu:

*Kabul etsen Hulûsî kemteri dergâh-ı lutfunda
Civârında n'ola olsa mezârım yâ Resûlallâh.*

Sonra Hacı Valideye döndü: "Hacı Hatun ölürsek burada kalırız." dedi. Hacı Valide Osman Hulûsî Efendi'ye "Anlamayadım Efendim." dedi. Efendi Hazretleri lat fe ile: "Hacı Hatun nerede ölürsen orada kalırsın diyorum." diye buyurdu. Hacı Valide a layarak: "Aman Efendim sen ihvanın ve yetimlerinin başında sağ ol da, benim öleceğim, kalacağım önemli değil." dedi. Osman Hulûsî Efendi'nin de gözleri yaşla dolu dolu oldu. Ben de dayanamayıp dışarı çıktım."

Maneviyat merkezi Medine-i Münevvere'den

ayrılırken de u rubaiyi yazmışlardır:

*Elvedâ' yâ Seyyide'l - Kevneyn Resûle's-Sakaleyn
Elvedâ' yâ Cedde's- Sibteyn İmâme'l- Haremeyn
Hâk-i ravzan tûtîyâ-yı çeşm-i cümle enbiyâ
Nûr-ı ayısın cihânın cânısın ey nûr-ı ayn*

Burada; "Ey âlemlerin yardımcısı, insanların ve cinlerin peygamberi imdilik senden ayrılıyorum, Allah'a ısmarladık. Ey Hz. Hasan (r.a.) ve Hz. Hüseyin (r.a.) ceddi, haremeynin imam'ı esen kal. Senin ravzan toprağı bütün enbiyaların gözüne sürmedir. Sen cihanın göz bebeğisin ve cânısın" diyerek övgü ve sevgi ile bahsetmişlerdir.

bu şiirleri de onun Peygamber sevgisinin tezahürlerindedir:

*Medîne şehrinin hâk ü toprağı
Ravza-i Habîb'in gül ü yaprağı
Hakikat şehrinde kurmuş otağı
Seyyidim sultanım Karîbu'llâh'ım
Mürşidim mu'înim refî'u'llâhım*

*Şer'-i pâkin başa tâc et bul dalâletden rehâ
Şems-i tâbân-ı hidâyetdir Muhammed Mustafâ
Çâr yârı sıdk u adl ü hilm ü ilmin menba'ı
Cümle ashâbı hakikatda nücûm-ı ihtidâ."*

“Dalalet en kurtulmak için Hz. Peygamberin (s.a.s.) eriat nı ba ına tâc et. O kurtulu güne i ve aydınlıkların kayna ı olan övülmü ve seçilmi Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)’nın dini ve eriat dır. (slâmdir.) O, Sıdk, adalet, hilm ve ilim gibi vasf ara sahip yardımcıları olan ve ‘Ashabım yıldızlar gibidir, hangisine yapı ırsanız, sizi kurtulu a götürür.’ buyuran bir peygamberdir.” denilmektedir.

Bir Hac ziyaret nde Mescid-i Nebevi’de: “Yeryüzündeki bütün güzel kokuların memba-ı burasıdır” diye buyurmu lardır.

Osman Hulûsi Efendi, Peygamber sevgisinin bir i aret olarak birçok kez umre ziyaret nde bulunmu ; sevgili Peygamberimizi âdâb dâhilinde ziyaret etmi lerdir.

A. Mut alip Azdemir, kutsal yolculuk hat ralarından öyle bahset-mektedir:

1987 yılında Hac ziyaret nde, Medine-i Münevveredeydik. Bir gün Osman Hulûsî Efendi ile beraber Mescid-i Nebevi’ye, Sıddık Kapısından girdik. Osman Hulûsî Efendi: “Mescit en içeri giririm.” dedi. Ben a ırdım, “Mescide girmi t k, galiba yanlış anladım” dedim. Mescidin ortalarına geldik, Osman Hulûsî Efendi bir sütunun dibinde durdu, “Buraya oturalım” diye buyurdu. Oturduktan sonra: “Bakınız bu gerdanlıklı sütunlarda ‘Hududu Peygamberi’ yazıyor. Bu sütunlar Peygamber Efendimiz (s.a.s.)’in zamanında

yapılan Mescidin sınırlarını gösteriyor. Buradan sonrası, sonradan ilave edildi" diye buyurdular. O zaman anladık ki, mescit en içeri girelim dedinin hikmet buymu . Bir müddet oturduk, Osman Hulûsî Efendi cebinden tesbihini çıkardı: "Biraz da Salâvat-ı erife'ye devam edelim" diye buyurdular.

1987 yılı Hacında, Mescid-i Nebevî'de oturuyorduk. Osman Hulûsî Efendi: "Türbeyi Saadetin batı duvarındaki kapıyı iaret ederek, ebeke-i Resûlullah (s.a.s.)'a açılan kapı, u kapı." diye buyurdu. O gece Mescide erken gelmi ler, bizim haberimiz olmamı t. Mescide girdim, terliklerini ayakkabılı a koymu tu, oradan aldım. Mescidin içinde aramaya ba ladım. Bakt m bütün arkada lar arıyor. Sabah namaz vakt oldu hâlâ bulamadık. Namazı kıldık terli ini götürdüm, aldı m yere geri koydum. Mescit namazdan sonra bo aldı. Tekrar aramaya ba ladık. Bakt m bir gün önce iaret et i, ebeke-i Resûlullah (s.a.s.)'a açılan kapının önünde oturuyor. Efendi Hazretleri kendinden geçmi , Resûlullah (s.a.s.)'ın huzurunda tazimle e ilmi , murakabe hâlinde idi. Bir müddet sonra ba ını kaldırdı, bize tebessümle bakt .

Yine bir gün Mescid-i Nebevî'de oturuyorduk. Osman Hulûsî Efendi buyurdu ki: "Seyyit Ahmed-i Rufa-i Hazretleri bir Hac ziyaret nde, Resûlullah (s.a.s.) Efendimiz'e: "Ya Resûlullah alt defadır ziyaret nize geliyorum, bir ilt fat nıza mazhar

olamadım. Acaba ziyaretimiz kabul olunmadı mı?" demi . O anda ebeke-i Resûlullah'tan, bir el uzandı . Ahmedî Rûfâ-i Hazretleri uzandı eli öpmü . Ondan sonra Babu's-selâm yatmış : "Yüzüme basmadan geçen Haccı kabul olmasın" demi . Orada bulunan Abdul Kadir Geylânî Hazretleri: "Bu zatın yüzüne basmaya hayâ edirim" demi , basmadan geçmişti . Bizim de be inci veya altın hacımızdı. Bizim de gönlümüzden geçmişti , fakat ötesi denmez." diye buyurdular. Bunları anlatırken Osman Hulûsî Efendi'nin gözleri doluydu, vechi kâh beyazlaşıyor, kâh pembeleşiyor, kâh sararıyordu.

Osman Hulûsî Efendi buyurdu ki: "Zatın biri Salâvat-ı erife çekiyormuş . Demi ki: "Mescide gideyim, huzur-u Peygamberîde devam edeyim." Mescidde bir direğin yanına oturmuş , Salâvat-ı erife çekmeye başlamış . Bir ara karışına bir meczup gelip oturmuş . Aşkı zından burnundan salyalar akıyormuş . Tesbihatla meşgul olan zat onun bu hâlini görmemek için gözlerini kapattı , tesbihine devam etmiş . Bir ara manen bir tas erbet ikram edilmiş . Tası almış içmiş , o ara gözlerini açmış . Karışında oturan meczup: "Af-yet olsun" demi . Onun bu manevî hâle vâkıf oldu unu anlayınca mahcup olmuş ." diye buyurdular.

1987 yılı Hac ziyaretimizde birgün Mescid-i Nebevî'de, Hurma bahçesinin olduğu açık yerde oturuyorduk. Ahmet Efendiyle beraber, duvarda

yazılı olan sahabelerin isimlerini okuyorduk. Osman Hulûsî Efendi'ye sordum: "Efendim Ebu Hu-reyre (r.a) A ere-i Mübe ere'den mi?" dedim. Osman Hulûsî Efendi buyurdu ki: "Hayır o ul o de il. Ka ıt kalem ver yazayım." dedi. Bir ka ıt verdim Arapça yazıp verdi.

*"Çârı yârı dahi Zübeyir ve Talha,
Abdurrahman, Sad, Said, Ubeyde"*

te A ere-i Mübe ere bunlar. Biz küçükken bir rüya görmü tük. Rüyamda on ki iyle beraber bir sofrada yemek yedik. Tek tek bu on ki iyle görü tüm, ellerini öptüm. simlerini de beyit hâlinde yazmı t m. Sabah olunca rüyamı anne-me anlat m. Annem: "O lum ne güzel bir rüya görmü sün. Bu görü tü ün kimseler, Resûlullah (s.a.s.) taraf ndan dünyada iken cennetle müj-delenen A ere-i Mübe ere denilen sahabeler." dedi. te bu yazdı ım beyit o zamanki rüyamda yazdı ım beyit." diye buyurdular.

Bunların dı ında Dîvân-ı Hulûsi-i Darende vî'de konu ile alâkalı birçok beyite rastlamak mümkündür. Osman Hulûsî Efendi, imamet esnasında irad etmi oldu u birçok hutbesinde de Peygam-ber sevgisine ayrı bir önem vermi ve bunu cema-at ne sık sık hat rlatmı t r.

Hulûsi Efendi Ezan-ı Muhammedi okunurken "E hedü enne Muhammeden Rasulullah" denil-di i zaman ba parmaklarını öper, gözlerine sü-

rerdi. Bunun hikmet ni öyle açıklayabiliriz: Hz. Âdem (a.s.) yaratıldı ında alnında ta ıdı ı Hz. Muhammed (s.a.s) nuruna meleklerin göstermi oldu u iht rama binaen Cenab-ı Allah'a niyazda bulunur ve "Ben de o nuru görmek ist yorum" der. Bunun üzerine Cenab-ı Allah, Hz. Muhammed (s.a.s)'in nurunu Hz. Âdem'in ba parmanın üzerinde tecelli et rir. Hz. Adem (a.s)'de bunları öperek gözlerine sürer. te bu vesileyle slâm büyükleri Peygamberimize duydukları sevgi ve saygı dolayısıyla bu güzel ameli yapmaktadırlar.

Örnek olması açısından hutbelerinden bir tanesinin ilgili bölümünü burada zikrederek konumuza son verelim:

"Ey Cema'at müslimin! Ey Allah'ın kulları! te biz Müslümanlar böyle bir Peygamberin ümmet yiz. Bu güne do masaydı, bugün dünya karanlıklar içinde idi. Bizim için bu en büyük bir eref ir. yi biliniz ki bu nuranî, bu ilâhî yolda ilerlemek ve bütün cihana ahlâk ve fazilet numunesi olmak her Müslümanın vazifesidir. Hepimiz çalı alım. O büyük Peygamber'in gösterdi i yolda devam edip ilerleyelim. Ona ümmet oldu u muz u her vakit gösterelim."

Kutlu Doğum Üzerine Bir Sohbet

Gönülleri Saran Muhabbet

Musa Tekta

Bir Cuma günü, takvimler kameri hesapla Rebiü'l-ewvel ayının onikinci gününü gösteriyordu. Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hazretleri, Darrendeli âlim Hacı Esad Efendi, Korkmaz Hâfız ve Muhyiddin Tütüncü ile oturmuş sohbet ediyorlardı. Bir yandan çaylarını içerken bir yandan da konu Sevgili Peygamberimizin kutlu doğumuna gelmişti. Hulûsi Efendi Hazretleri büyük bir heyecan ve muhabbetle anlatmaya başladı. Özetle siyer bilgilerini hatırlayıp, mevlid-i kerîm'e anlatılan veladet bahsini açıklıyordu:

Peygamberimizin Nûru

"Rebiü'l-ewvelin onikinci Pazartesi gecesi Mekke-i Mükerrreme'de Benî Hâşim mahallesinde Peygamberimizin nûru cihanı aydınlattı. Yani Hazret-i Muhammed Mustafa sallâllâhu Teâla aleyhi ve sellem Efendimiz dünyamıza ayak bastı."

Allâhu Teâla ve tekaddes Hazretleri bu yeri ve bu gökleri ve başka nesnelere yaratmadan önce kendi nûrundan Peygamberimizin nûrunu yarat-

mı ve Âdem (a.s)'i topraktan halk et kten sonra arkasına tevdi etmi idi. Bu nûr daima Âdem (a.s)'in alnında parlar ve ondaki nurların hepsinden ziyâde parlar idi.

Bu nûr; Âdem (a.s)'den, it (a.s)'e geçti. Ondan da Peygamberimizin babalarına geçe geçe en sonra büyük babası Abdulmut alib'e ve ondan da kendi babası Abdullah'a geçmi idi.

Babası Abdulmut alib, Abdullah'a Kurey 'in en asil kızlarından biri olan Âmine'yi almı ve kadınların en baht yârı olan bu kadın ezelden beri gelen "Nûr-ı Muhammedi"ye hâmil olmu idi. "Nûr-ı Muhammedi"nin bu kadına int kâl eyledi i gece yerler gökler sevinç içinde kaldı ve gök kapıları açıldı ve âlemlere rahmet saçıldı. Peygamberimiz anne karnında iki aylık iken babası Abdullah Medine'de vefat et . Melekler Allâhu Teâla'ya niyâz edip "Ey bizim lâhımız..! Ey bizim Rabbimiz..! Peygamberin yet m kaldı." dediler.

Allâhu Teâla bunlara; "Onun koruyucusu ve görüp gözet cisi benim..." (Enam,102) buyurdu. Alt aylık iken vâlidesi Âmine anamız bir rüya görmü ve kendisine; dünyanın en hayırlı bir evlâdına yüklü oldu u müjdelenmi ve do du u zaman adını "Muhammed" koymasını kendisine söylenmi idi. Âmine vâlidemiz diyorlar ki: Günüm doldu u zaman ben evde yalnızdım. Kayınbabam Abdulmut alib Kâbe'yi tavâf ediyordu. Bu sırada büyük bir gürültü duydum, yüre imi

a zıma get ren helecan içinde kaldım, arkamı bir akku , kanadıyla sı adı. Bende bu helecan ve korkudan eser kalmadı. Bir de bakt m ki bana kardan ak ve berrak so uk bir erbet sundular. Bu erbet içt m. Ba tan a a ı dek nür kesildim. Fidan gibi boylu güzel kadınlar çevremde dola ıyor ve beni ku at yorlardı. Benden ba ka, evde kimse yoktu. Bunlar benim hâlimi nereden duy dular? Nereden geldiler? diyorken bu kadınlardan biri kendisinin "Âsiye" oldu unu, öteki de "Meryem Hatun" oldu unu söyledi. Ben korkuyordum. Fakat her dakika birbirinden daha büyük daha korkunç gürültüler duyuyordum.

Ben bu hallerin içinde iken beyaz bir kuma tan havada bir dö ek dö endi, yine havada ellerinde gümü ten ibrikler bulunan birtakım kimseler görüyordum. Bunlarla beraber yine havada gördü üm bir kimse de "Alın onu, kimseye göstermeyin. " diyordu. Odamda birçok cennet ku lanı uçu uyorlardı."

Onikinci Gece

Korkmaz Hâf z bu arada; "Efendim Darendeli Salih Nihânî Hazretleri Mevlidinde bu hususu iir diliyle öyle tarif ediyor dedi:

Rebiü'l-evvel ayının bil anda

Onikinci gece zahir zamanda

Yalınız kendi hanem bucağında

Kuud etmiş idim bil ânı sen de

Hulûsi Efendi'nin

*Evimden çıktı bir nûr-ı muallâ
Semaya fer verip doldu mücellâ*

*Gözüm açıp görürem ki hevada
Döşenmiş sündüsü hadra âmade*

*Melekler hep bu hizmeti görürler
Kamusu şaduman hurrem dururlar*

*Dahi hem üç alem oldu nişane
Ne yerde olduğun kıldı beyane*

*İkisi şark u garpda hikmet-i Hakk
Biri Ka'be damında kudret-i Hakk*

*Bu hâlâta mukarın ey dilâra
Yine âsar-ı hikmet oldu icrâ*

Hulûsi Efendi Hazretleri Âmine Validenin anlatılarını nakletmeye devam et :

"Gözümden perde çekilmi ve önümdeki âlem de i mi t. Yeryüzünün her taraf bana açılmı ve her ma'nâ önüme saçılmı t. Biri marıfta biri marıpte biri de Kâbe'nin üzerinde üç bayrak dikilmi oldu unu gördüm."

Bu husus hramazâde Smail Hakkı Hazretleri'nin "Yâre Yâdigar" adlı eserinde u ekilde nazm edilir:

*Tıfl-ı mes'ûd aleyhisselâm
Geldi dünyâyâ neşretti selâm*

Peygamber Sevgisi

*Ve hem anda andı ümmetlerini
Hudâya arz etdi minnetlerini*

*Koyup başın yere secde eyledi
Cihan pür-nûr oldu felek oynadı*

*Necîb ümmet buldu o an râhmeti
Duâsının kabulünün idi nûr alâmeti*

*Umûm parmakların örtük tutardı
Şehâdet parmağıyla tevhîd ederdi*

*İşbu işâretler olmuşdu kabûl
Ki ortaya geldi bir dîn- i makbûl*

*Dîn-i Muhammeddir bu tâk-ı eyvân
Hakkın celâliyle gösterdi bürhân*

*O anda dedi hem Allâhu Ekber
Ve sübhânallâhi ederdi ezber*

Manzumeyi okuduktan sonra Âmine Validenin kelâmına döndü tekrar:

"Bu esnada, Muhammed'i do urdum. Do ar do maz secdeye kapandı. Cenâb-ı Hakk'a yalvarır gibi iki parma nı gö e kaldırmı t. Gökten bir akbulut geldi onu sardı, bu sırada birinin ona "Âdem' in yarat lı nı, it'in ma'rifet ni, Nuh'un ecâat ni, brahim'in Allâh dostlu unu, smâil'in lisânını, shâk'ın rızâsını, Sâlih'in safvet ni, Lût'un hikmet ni, Yakub'un müjdesini, Mûsâ'nın idde-

t ni, Eyub'un sabrını, Yusuf'un tâat ni, Yu' a'nın cihâdını, Dâvûd'un korunu unu, Danyal'in muhabbet ni, Iyas'ın vakârını, Yahyâ'nın ismet ni ve Îsâ'nın zühdünü ve bütün peygamberlerin güzel huylarını ve faziletlerini verin..." dedi ini i it m.

Sonra bu akbulutun içinden çıktı. Bakt m ki sıkı sıkı bir ye il ipe e kundaklanmı , ay parçası gibi yüzünden nûr parlıyor... Misk gibi güzel bir kokusu var. Bu arada üç kimse göründü. Birinin elinde gümüşten bir ibrik var. kincisinin elinde zümrüt en bir tas var. Üçüncüsünün elinde beyaz ipekten bir kuma var. Bu kuma ı bu kimse açtı. çinden bakanları hayran edecek kadar güzel bir mühürü çıkarıp bu gümüş ibrikten yedi kez yıkadı. Sonra bu mühür ile o lum Muhammed (s.a.v)'in arkasını iki küre i ortasından mühürledi. Ve tekrar kundaklayarak bir müddet kucacında tuttu sonra o lumu bana verdi."

Mahzunluktan Mesrurluğa

Bu arada Hacı Esad Efendi; "Hulûsi Efendi, Peygamberimizin mucizelerinden Miraacın birçok hikmet vardır. Bunlardan gece ibadet yle olan kısmı bir sohbet nizde yâd etmi t k. Lüt en tekrar anlata bilir misiniz?"dedi.

Hulûsi Efendi; "Mustafa Tâki Pîr Efendimiz, "Tarih-i Nûr-ı Muhammedi" adlı eserinde, bu hususu öyle dile getirir, diyerek bir kez daha anlat :

“Seyyid-i kâinat Efendimiz bir gece saadetli hanelerinde iken Cebrail Aleyhisselâm'ın kanat seslerini duydu kalkıp muntazır oldu. Cebrail Aleyhisselâm yanına gelerek görü tüler. Allah'ın emri ile mübarek elinden tutup, Batha-i Mekte'ye çıkardı. Orada kıyamete kadar gelmi ve gelecek bilcümle ümmet-i Muhammed'in bütün amellerini ve günahlarını her yönüyle gösterdi. Peygamberimiz ümmet nin günahlarının bu kadar çok olmasına mahzun olarak üzüntü içerisinde geri döndü. Çok geçmeden srâ Süresinin 79. Ayet ;

“Gecenin bir kısmında da uyanarak sana mahsus fazla bir ibadet olmak üzere teheccüd namazı kıl ki, Rabbin seni Makam-ı Mahmud'a ula t rsın.” nazil oldu. Bu ayet-i kerimelerle Peygamberimizin seçilmi ümmet nin günahlarının ancak tam bir ibadetle ba ı lanaca ı müjdelendi. Makam-ı Mahmud ve büyük efaat sahibinin efaat na mazhar olacaklarına i aret edildi.

Mücahidlerin önderi, âlemlerin en sevgilisi olan o sevgili, ibadete o kadar önem verirdi ki, sabahlara kadar mübarek ayakları i inceye kadar ayakta namaz kılardı. Tâ-Hâ Suresinde; “Ey Muhammed!) Biz Kur'an'ı sana sıkıntı çekesin diye de il, ancak (Allah'ın azabından) korkacaklara bir ö üt (bir uyarı) olsun diye indirdik.” (Tâ-Hâ,3) emr-i ilahisinin teb iriyle teselli edildi. “Ümmet nin günahlarını görmekle mahzun oldun, melekût âleminde benim rahmet deryamı

da mü ahede et ki; o çok gördü ün günahlar o deryaya nisbetle bir katre olur mu? bilesin, fermanıyla Habib-i Kibriya Rabbin huzuruna davet olundu. Miraacın sebab-i hikmet nden biri de budur." buyurdu.

Ziyaretin Âdâbı

Bir yandan çaylar içiliyor, bir yandan bu muhabbetli sohbet dinleniyordu. Ara ara, kapıdan sessizce giren misafirler sükûnetle bir kenara oturup sohbet bozmadan oturuyorlardı. Hacı Muhyiddin Tütüncü, Peygamberimizi ziyaret n ve salâvat-ı erife get rmenin fazilet yle alâkalı bir bahis açt .

Efendi Hazretleri Peygamber Efendimiz (s.a.v)'in "Beni vefat mdan sonra ziyaret eden sa lı mda ziyaret etmi gibi olur. efaat m ona vaciptir." (Beyhâkî, uabu' l - man, III, 488, nr. 4151) müjdesini vermi tir. Büyüklerimiz de hep bu duygu ve hassasiyetle mübarek ravzasını ziyaret etmi lerdir." dedikten sonra u hat rayı naklet :

"Pirimiz Muhammed Ma'sum Hazretleri, Hac ziyaret nden sonra, Medine-i Münewvere yoluna büyük bir sevgi ile koyuldu. Mescid-i Nebi'nin nurlarının, eserlerinin görünmesi, duyulma a ba lanması, bir an evvel bu kıymetli yerlere kavu ma ı hızlandırıyor. Bunun gibi sahâbe-i kiramın mübarek mezarlarına ula mak için tam gayret ediyordu. Bedir vadisine gelince, Su ra'da

yatan Bedir muharebesi şehidlerinden Abdül-hâris'in mezarını ziyarete gittiler. Yanındakilerle beraber, bir müddet mezarın başında murakabe ettiler.

Medine-i Münevvere'ye yaklaştığı zaman, Muhammed Ma'sum Ürvetü'l Vüskâ Hazretleri, evk ve hasretinin çokluğundan, nurların parlamasının ziyâdeliğinden o gece hiç uyumadı. Sabahın erken saatlerinde, Medine-i Münevvere'ye geldi. Ravda-i Mübareke ve Mescid-i erîf ziyaret ettiler. Orada çok şeyler gördü. Üç dört gün sonra, Medine halkından bazıları Ürvetü'l Vüskâ'nın kuddise sirruh talebesi olmak, yoluna girmek isteyince, edebinin çokluğundan, öyle bir yerde, kendine talebe kabul etmek veya etmemek için, Rasûlullah (s.a.v)'tan izin istedi. Kabr-i saadetin karışığında durup, murakabe ile meşgul oldu. O talebeleri kabul etmesi ve bu çok kıymetli işlemler için razı olduklarını anlattı."

Üç Âmin'in Sırrı

Hulûsi Efendi, sahabe-i kiramdan naklen de, Hz. Ömer (r.a.)'in şöyle buyurduğunu anlatır :

"Duyduğuma göre; dua, semâ ile yer arasında tutulur. Tâ, Peygambere salevât getirinceye kadar ondan hiç bir şey semâyâ çıkmaz.

Enes b. Mâlik ise bunları şöyle anlatır :

Rasûlüllah (s.a.v.) minbere adımını at .

“Âmin” dedi. Bir basamak daha çıktı :

“Âmin” dedi Bir basamak daha çıktı , yine:

“Âmin” dedi. Bundan sonra çıkmadı, kaldı.
Sonra oturdu.

Muâz b. Cebel, Rasûlullah’a sordu:

“Âmin” dediniz. Bunun mânâsı nedir?

Rasûlüllah (s.a.v.) öyle anlat :

“ Bana Cebrâil geldi ve bir kimse Ramazan ayına kavu ur, günahları ba ı lanmadan ölür ve bu yüzden cehenneme girerse Allah onu rahmet nden uzak etsin deyince; “Âmin” dedim.

İkinci olarak, bir kimse ana ve babasının sa lı na kavu tu. Onlara iyilik etmeden öldü. Bu yüzden de cehenneme gitt . Allah onu rahmet nden uzak etsin dedi, ben de “Âmin” dedim.

Üçüncü olarak, bir kimsenin yanında anıldın. Ama sana salevât get rmedi. Bu hali ile de öldü. Bu yüzden de cehenneme gitt . Allah onu rahmet nden uzak etsin dedi ben de “Âmin” dedim.” (Hâkîm, Müstedrek, IV, 170.)

Muhammed b. Münkedir, Câbir b. Abdullah yolu ile gelen bir rivayet e Resûlüllah (s.a.v.)’ın öyle buyurdu unu anlat :

“Ümmet mden bir kimse bana bir salevât ge-

tırirse Allahü Teâla ona on salevât eyler. Ayrıca, on derecesini yükseltir, on hatâsını da batarlar.” (Nesai, Sehv, 55.)

Salevât Yüzleri ve Gönülleri Ak Eder

Süfyan Sevrî hazretleri bir gün Kâbe’yi tavaf ediyormuş, birini görmüş. O gördüğünü kimse, bir adım atıyormuş, ikincisini atmadan Rasûlullah’a bir salevât okuyormuş. Süfyan Sevrî ona şöyle demiş :

- Sen tesbihi ve tehlili bıraktın, hep salevâta yöneldin. Bunun için bir bildiğin mi var?

O kimse sorar:

- Allah seni af etsin, kimsin?

- Ben, Süfyan Sevrî’yim deyince şöyle anlatır:

Eğer sen bilinmeyen biri olsaydın, halimi sana anlatmazdım. Bundan sonra şöyle devam etti :

- Babamla Beytullah’a gelip hacı olmak üzere yola çıktık. Konaklardan birine geldikimizde babam hastalandı. Ben de onun tedavisi ile meşgul oldüm. Bir gece babamın yanında iken babam vefat etti. Yüzü karardı. Yüzüne örtüyü çektim, kapattım. Uyku bastırıldı, uyumuşum.

Bu uyku arasında birini gördüm ki, ondan daha güzel yüzlüsüne hiç bakmamıştım. Ondan daha güzel giyimlisini de hiç görmemişim. Onun

kadar güzel kokulusunu da hiç görmemi t m.

Bir aya ını kaldırıp bir aya ını indirerek babamın yanına vardı. Örtüyü yüzünden aldı. Elini babamın yüzünde gezdirdi. Babamın yüzü beyazlandı.

Sonra dönüp giderken elbisesini tut um:

Ey Allah'ın kulu! Sen kimsin ki, Allah tarafından babama gönderildin? Bu garip yerde yet - t n?

öyle anlat :

- Beni tanımadın mı? Ben Muhammed b. Abdullah b. Abdulmut alib'im. Kur'ân sahibiyim.

Babana gelince, nefisini harcadı. Ama bana çok salevât okurdu. Ona gelen geldikten sonra benden yardım istedi. Ben ise bana çok salevât okuyanların (Allah'ın izniyle) yardımcısıyım."

Ebû Cafer, Rasûlullah (s.a.v.)'ın öyle buyurdu unu anlat : "Bir kimse, bana salevât okumayı unutursa cennet n yolunu a ırmı olur."

Cuma vakt yakla mı t, kutlu bir do um günü, kutlu bir hânede, muhabbetli gönüllerin yâdıyla anıldı... Hep birlikte Cuma namazına git - t ler...

Hulûsi Efendi'nin Arapça - Türkçe Bir Na'tı

Prof. Dr. Mehmet AKKU

Bizim insanımızın sevgisinin ortak paydası Hz. Muhammed'dir. Hemen herkesin dünyada sevdiği bir kimse, beendiği bir tavır ve davranış, hoşlandığı bir huy ve güzellik, hayrânı olduğu ahsiyetler ve liderler vardır. Ancak bütün bu sevdiği, beendiği, hoşlandığı ve hayrânı olduklarının eksik gördüğü, kendilerine yakıt ramadığı yönlerini de bilir, zaman zaman da bunları dillendirir.

Hazret-i Peygamberde ise hiçbir eksiklik yoktur. Çünkü o şöyle demektedir: Beni Rabbim terbiye etti için, terbiyem güzel olmuştur.

Sevgisinin, güzel ahlâkının, örnek davranışlarının, efat ve merhamet kaynağı ahsiyetinin, asırlar geçse de eskiyip pörsümeyen mesajının üzerinde ona inanıp ona tâbi olan hiç kimsenin bir tek söz söylediği olmamıştır.

Çünkü o her yerde örnek alınacak tek Peygamberdir. Nitekim Cenab-ı Hak Âl-i İmrân Sûresi 31. âyetinde onun sevgisini kazanmayan kişiyi

sevmeyeceğini ve günahlarını başılamayacağını; yine aynı sürenin 32. âyetinde de kendisinden sonra Rasûlüne itâat emrederek bizim yapmamız gereken en uygun davranışı bildirmektedir.

Edebiyatımızda en çok ihsan edilen sevgilerin başında âlemlere rahmet olarak gönderilen Rasûlullâh (s.a.v)'in sevgisi gelmektedir. Her şair ona olan sevgi ve hayranlığını, ona olan bağlılık ve teslimiyetini en güzel duygularıyla ve en samimi ifadeleriyle beyan etmişlerdir. Peygamberimizin Cenâb-ı Hak'tan almış olduğu slâm'ı tebliğ etmek, hakkı ve adâlet hâkim kılmak için verdiği mücadeleleri anlatmak, her türlü üstün vasıflarını tarif etmek için yazılmış olan manzumelere na't diyoruz. Daha Rasûlullah hayatı biten na't-ı kerîm yazılmıştır. Ka'b b. Züheyr'in yazdığı ve Kasîde-i Bürde olarak tanınan na't Hazret-i Peygamber tarafından beşenilmiş ve kendisine hırka hediye edilmiştir. Böylece ilk örneklerini gördüğümüz na'tlar günümüze kadar artarak gelmiştir.

Hulûsî Efendi'de pek çok na't yazmıştır. Bunlar arasında bu sayıda ele aldığımız na't Arapça ve Türkçe olarak kaleme alınmıştır. Bu gazelde o, hâlini Rasûlullâh'a arz etmekte, kapısında ondan ihsan taleb etmektedir. Uzun yollar kat ettikten sonra toz toprak içinde, pek çok hatasıyla,

kusuruyla beraber, nice zamandır a kıyla yanıp tutu tu u Rasûlullâh'ın huzûruna varmaya çekinmekle birlikte, onun lutuf ve kerem dolu kapısında ba ı lanaca ına, kendisine efaat edeceğine olan inancı da tamdır. Nice peygamber a ı ı bu ekildeki duygularını ifade et kten sonra Medîne'de Rasûlullâh'a mücâvir olmayı, onun mescidinde ibadet etmeyi ve bu dünyadan göç vakt gelip de emr-i Hak vâki olunca orada vefat etmeyi arzu etmektedir. Bu tarz iirler çoktur. Mehmet Akif Ersoy merhumun "Necid Çöllerinden Medine'ye" isimli iirinde, elli üç ya ındaki bir Sudanlının hasret yle yanıp tutu tu u Ravza-i Mutahhara'ya gelip salât u selâm verdikten sonra teslîm-i rûh etmesi bu duyguyu anlatan en güzel örneklerdendir. Osman Hulûsî Efendi merhûm da bu kısa ve anlamlı iirinde âdeta böyle bir hissiyât terennüm etmektedir.

imdi önce iirin Arapçasını, sonra Türkçe ifadesini ve nihâyet bugünkü anlamını verece iz:

يا رسول الله ! إني ذليل في بابك وذرة من تراب قدمك
يا رسول الله ! إني قريب ويتيم لا اعتبار الا اعتبارك

*Kapında bir zellî-i hâk-sârım Yâ Rasûlallâh
Garîb ü bî-kes ü bî-i'tibârım Yâ Rasûlallâh*

Yâ Rasûlallah! Ben toz toprak içinde senin Ravza'nın kapısına gelmi im, senin aya ının alt nın topra ıyım; garip ve kimsesiz bir haldeyim, senden ba ka kimseye it bar etmem.

يا رسول الله ! دفتر اعمالى ملوء كله بعصيان لك
يا رسول الله ! إني مستحي في حضور حضرتك

*Ser-â-ser defter-i a'mâlim isyân ile memlûdur
Huzûr-ı hazretinde şerm-sârım Yâ Rasûlallâh*

Yâ Rasûlallâh! Benim amel def erim ba tan ba a sana isyanla ve senin gösterdi in örnek hayata uymayan davranı larla dopdoludur. Ben bu haldeyken senin huzuruna gelmekten utanıyorum.

يا رسول الله ! تقبل هذا الخلوصي العاجز في مقام لطفك
يا رسول الله ! إني أتمنى أن يكوون قبيري في جوار روضتك

*Kabul etsen Hulûsî kemteri dergâh-ı lutfunda
Civârında n'ola olsa mezârım Yâ Rasûlallâh*

Yâ Rasûlallah! Bu âciz Hulûsî'nin senin lut u, keremi ve ba ı laması bol olan makamında ziyaret ni kabul ediver. N'olur Yâ Rasûlallâh! Ben bu halde iken Medine'de vefat etsem de senin Ravza'na yakın Cennetü'l-Baki'de defnedilsem.

'Devran-ı Rasulullah'

Sadık Yalsızuçanlar

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin Divan'ının birinci cildinin Harfû'l-He bölümünde gazel formunda yazılmış bir naat yer alır:

*"Her demde sürülmez bu devrân-ı Rasûlu'llâh
Her demde kurulmaz bu dîvân-ı Rasûlu'llâh*

*Her dîdeye yüz açmaz her göz o yüze kaçmaz
Her merhaleden geçmez kervân-ı Rasûlu'llâh*

*Bin yıllık ömür değmez bir lahzasını anın
Her câna nasîb olmaz ihsân-ı Rasûlu'llâh*

*Deryâ-yı maârifden dürr al dil-i ârifden
Pür-hik met-i sârifden der kân-ı Rasûlu'llâh*

*Erkân-ı Karîbu'llâh bürhân-ı Karîbu'llâh
Her şân-ı Karîbu'llâh hep şân-ı Rasûlu'llâh*

*Her emre itâatda her vech ile tâatda
Meydân-ı sadâkatda merdân-ı Rasûlu'llâh*

*Hulûsî ne devletdir bin lutf u inâyetdir
Olmak ne saâdetdir kurbân-ı Rasûlu'llâh"*

H. Peygamber (s.a.v)'in varislerinden olan Osman Hulûsi Efendi'nin iirinde, hem ondaki Peygamber a kını hem de bu a kın gelene in içinden gelen ifadesini buluyoruz.

Gazelin her beyt bir taç beyit olarak okunabilir nitelikte.

Allah dostlarında Peygamber sevgisi son derece güçlüdür. Onlar, Allah Resulü'nün, kimilerinin sandığı gibi bir 'postacı' oldu una inanmazlar. Onlar, kâinat n yaratıcı ilkesi olarak ilkin Nur-ı Muhammedî'nin yaratıldı nı, varlı nın o nurdan halkedildi ini bilirler. Bu bilgi, Muhammedî Nur'un varisi olma yolunda onları ilerletir. Bu çaba ile yola çıkarlar. Fakat O'na varis olmak her himmet sahibinin erişeceği bir nimet değildir. Zira bu bir lütuf ur, bir ihsan, bir atâdır.

Efendimiz'in kâmil varisleri, kendi ça nın veditidir, sütunudur. bn Arabî, evta d tabir edilen bu ki ilerinin, dünyayı tutan sütunlar oldu unu belirtir. Onlar, dünyadaki ilahî dirlik ve düzenin de taşıyıcılarıdır.

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi, Resul a kını dile getirdi i gazeline bir özlem ate inin yakıcılığıyla girer:

'Resulullah'ın ça nın devranı, o ça nın güzelliği biriciktir, her zaman sürülemez.

Allah Elçisi'nin (s.a.v) divanı bir kez kurulmuştur, her zaman kurulamaz.'

Burada, hem bir hakikat dile gelir hem de örtük bir hasret. Hakikat, Allah Elçisi'nin alt n ça ının bir kez ya andı ı, ya anaca ıdır. O, tekrarlanamaz bir güzellik, bir hakikat ır.

Bu gerçe i dile getirirken, örtük olarak da o ça da ya ama özlemine ifade etmektedir.

Devran kelimesi, burada bir güzellik süreci olarak, bir dem bir devran, bir ça , bir nimet olarak kullanılmakta, ça rı ım imkânlarının tümünden yararlanılmaktadır. Divan ise, Resulullah'ın sohbet medisi anlamında dü ünülmü tür. Divan da zengin bir anlam dünyasına sahiptir. Bu kelime ile Allah Elçisi'nin (s.a.v) 'sultan' olu una ima vardır. Bu saltanat, gönüllere taht kurmuş bir saltanat ır. Dünyevî bir sultanlık de ildir.

İkinci beyit e mazmunlar kar ımıza çıkar:

'Her göze yüz açmaz, her göze görünmez, her göz o yüze kaçmaz, her göz o yüze bakmaz, bakamaz. Her merhaleden, her evreden geçmez Allah Elçisi'nin (s.a.v) kervanı.'

Göz, feyz kayna ına yönelmenin, o kaynakla ili ki kurmanın aracıdır. Yüz, vahdet'in (birlik) mazmunudur. O, öylesine bir birlik hakikat , bir feyz kayna ıdır ki, her göze kendisini göstermez. Nitekim Allah Elçisi'nin (s.a.v) get rdi i nurdan kendi ça ında, kendi yakınlarından bile ço u insan ifade edememi t r. Çünkü bu da bir ba ı , bir lütuf ur.

O yüz, yani feyz kaynağı kendisini açsa, gösterse bile, her göz, o yüze yönünü çeviremez, yönelemez. Burada, ya amin bir sınav olduğu dile gelmektedir. Cenab-ı Hakk (c.c) nurundan bir parlak gösterir, o nuru Elçisi'nin çehresinden yansıtır, ne ki, her göz bunu göremez. Bakmak ile görmek arasında bir fark vardır. 'Onların gözleri vardır göremezler' nitelemesine de bir gönderme bulmak mümkündür bu beyitte.

Allah Elçisi'nin (s.a.v) kervanı, her menzile, her durağa ulaşamaz, her mekândan geçmez. O, öylesi lütuf kervanıdır ki, her yer onunla anılmaz. Bu, lahî takdirin akılla kavranılması imkânsız bir sırrıdır. Allah, dilediğine hidayet eder. Bir haberde şöyle denir: 'Meleklerin sevinerek yazdığı birçok amel, hesap gününde sahiplerinin yüzüne çarpılır.'

Hidayet kıldan ince kılıçtan keskin bir yoldan geçmektedir. Hlâs sırrına ermeksizin, Allah Resulü'nün getirdiği nurdan istifade imkânsızdır. Bu sırdan olsa gerek, Kur'an'ın en önemli surelerinden birine hlâs adı verilmiştir. Hlâs suresi, 'De ki, Allah tektir' diye başlar ve yine Allah'ın mutlak tekliği ehadiyyet ile biter. Allah (cc), çokluk âleminde/tecelli âleminde 'birlik' niteliğiyle tecelli eder. Ayan âleminde ise tekliğiyle vardır. Bir ile tek arasında böylesi bir ayırım söz konusudur. Resulullah'ın kervanına katılmı olanlar, Allah'ın kesret âlemindeki birlik tecellisini müahade etmişler, onu araştırarak, O'nun mutlak teklik hakikatini

de sırrına ulaşmırlardır. Bu yüzden ibadetlerini, Allah'ı görür gibi ifa ederler. Bu ihlâstır. O'nun rızasından başka bir amaç gütmeksizin yapılan güzel eylemlerin arkasında ehadiyyet hakikatine başka bir ihlâs sırrı saklıdır.

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi, bizi böylesi bir anlam deryasına taşıdıktan sonra, Resul'ün (s.a.v) izini takip ederek şöyle der:

'Resulullah ile birlikte geçirilen bir an, bin yıllık ömürden daha değerlidir. Ama bu her cana nasib olmaz bir ihsandır, bir bahadır.'

Burada, Allah Resulü'nün (s.a.v) sohbetinin feyzine işaret edilmektedir. Bediüzzaman, Sahabilere Dair Risalesinde, niçin müçtehid imamların, büyük velilerin ve ariflerin sahabilerin makamına yetemediklerini açıklarken şöyle der: 'Sohbet-i Nebevî nuranî bir iksirdir. Onun bir anına mazhar olanların ulaştığı manevî mertebeye, gayretle hiç kimse ulaşamaz.' Bu, suyu, pınarın kaynağından, gözesinden içmekle, bir çemeden, kaynağa uzak bir yerinden içmek arasındaki farka benzer. Allah Elçisi'nin (s.a.v) nuranî sohbetinde bir an bulunmak, gerçekten de binlerce yıllık bir ömürden daha değerli olmalıdır. O anın manevî zenginliği bakımından değerli, maddi bakımdan ölçülemez bir pahadadır.

Allah Resulü, hakikatın nurudur, Nur-ı Muhammediyye, kâinatın yaratıldığı bir hakikat, bir arketiptir. Eğer kâinatın hakikat-i Muhammedi-

ye bir an için çekilse, tüm varlık karanlıkta durer. O Nur'un kendisinden sonraki zamanlarda kâmil insanlarda parıldayıp yüzündendir ki dünya nizamını sürmektedir.

Her cana bu nimet nasib olmaz, herkes bu bayağı auyayamaz.

Sonraki beyite, Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi, az önce deyinilen hakikatın izini sürmektedir:

'İrfan denizinden, ariflerin dilinden inci al. Saf, mutlak hikmetin kaynağı olan Allah Resulü'nden hikmet edin.'

Arif, marifete ulaşmış kimsedir. İrfan, ilmin bir boyutu, bir düzeyidir. Marifetullah, velinin manevî gezisinde ulaşılabilecek en yüksek menzillerden biridir. Bu düzeye erişen kimseye arif denir. Burada, irfan ve hikmetin kaynağı olarak Allah Resulü'nü işaret etmektedir.

Tüm âlimler ve arifler, Hz. Peygamber (s.a.v)'in getirdiği hikmetin varisleri ve izleyicileridir.

Hikmet, ilahî hakikat bilgisi anlamında kullanılmaktadır. Bir tarihsel dönemde, 'felsefe' karşılığı olarak da kullanılmış olan bu kavram, Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi'nin naatında, ilahî hikmet manasında ele alınmıştır. İlahî hikmet, aynı zamanda, Cenab-ı Hakk'ın yaratmış olduğu ilk hakikat olan Hakikat-i Muhammediyye'nin de ifadesinde kullanılır. 'Âdem su ile balçık arasındayken

ben peygamber idim' hadisinden ö rendi imize göre, tüm semavî ö ret ler, aslında Muhammedi Hakikat'in (s.a.v) toplamıdır. Bu gelene e ad olmak üzere, lahî Hikmet tabiri kullanılmaktadır. Bu hikmet n kayna ı ilahîdir, yankı yeri Hazret-i Peygamber'dir.

Be inci beyit e bu gerçe e yeniden vurgu yapılır:

'Allah'a yakın olmanın, Allah'a yakınlı ın erkânının, bürhanının, belirt sinin, delilinin ve a nının bir örne i, Allah Resulü'ne yakın olmak, O'nun anından olmaktır.'

'E er O'nu (Allah Elçisi'ni) seviyorsanız, O'na it ba ediniz, O'nun sevdi ini seviniz, O'nun get rdi ine uyunuz' lahî emri, bu beyit e ahenkli ve revnaktar bir biçimde dile gelmektedir. an kelimesi hem 'onur, erdem, güzellik, kemal ve güzel ö hret' anlamında hem de ' e'n', lahî emr, lahî i anlamında kullanılmı olmalıdır. Allah Resulü, Allah'a yakınlı manın aracıdır, bürhanıdır. Bize Yarat cımızı tarif eden üç büyük muarri fen biri O'dur. Biri Kuran, di eri kainat tır. Allah Resulü'nün get rdi i ö ret sayesinde biz Rabbimizi tanıdık.

Kimi arif er, Bakara suresinin ba ındaki mukattaa harf erin bu beyit e dile gelen manayı simgeledi ini söylerler: Elif Lam Mim. Elif, Allah'ı simgeler, Mim, Muhammed'i, Lam ise, ikisi arasında bir berzah, bir elçi olan ve Kur'an'ı get ren Cebrail'i.

Bir sonraki beyit e Hazret bize, ' an'ın nasıl gerçekte ece ini haber verir:

'Kânına, kayna ına, özüne incinin, gevherin, güzelli in dolması ancak kullukla mümkündür. Kulluk, andır. Böylece gönlüne ve canına Allah Resulü'nden derman gelecekt r.'

E er, Allah Elçisi'nin tarif et i veçhile ibadet eder, Rabbimizi bize tanıtt rdı ı gibi tanır ve bilirsek, o zaman her türlü derdimize derman bulmu , gönlümüz ve ruhumuzu lahî hakikat n nurlarıyla yıkamı oluruz. Bu, hem erdemli olmanın yoludur, hem de f trat mızdaki lahî solu a sadık kalmanın... Allah'ın bize verdi i emanete ihanet etmeden ya ayabilmenin tek yolu budur. nsanlar arasında temiz bir kimlikle ya amamız ancak böyle mümkündür. nsanın ebede namzet olan gönlünü ve ruhunu ancak bu doyurabilir. Bizler bu dünyada birer konu uz. Rabbimizin bize vermi oldu u ist datların asıl tecelli yeri ebedi hayat r, ahiret yurdudur. O halde derdimizin dermanı Nebevî haberdir.

Hulûsi Efendi, devamındaki beyit e, merdan ve meydan kelimeleriyle hem birkaç edebî söz sanat yapmakta hem de bir hakikat dillendirmektedir. Yi itlerin çıkt ı sadakat meydanı... nsan neye sadık kalmalıdır? Allah'a verdi i söze, ahidine. Bu meydanda Allah Resulü'nün yi itleri, her an ibadet ve taat hali içerisinde bulunarak, her lahî emre itaat ederek, ahitlerine sadık kalırlar.

Nihayet son beyte geldi imizde gazel boyunca bir gülün yaprakları gibi katlana katlana büyüyen anlam goncası taçlanır:

'Ey Hulûsi! Allah Resulü'ne kurban olmak, canını ve ömrünü O'nun getirdiği lahî hakikate adanmak ne saadettir, ne devlettir, ne lütuf ve inayettir!'

Burada kâmil insana işaret edilmektedir. Kâmil insan, canını ve hayatını Allah Resulü'nün haberine vakfeden, O'nun getirdiği nurla yıkanan, O'nun izini takib eden, O'nun yolundan giden kimsedir. İnsan, nefisini kurban etmeli, adanmalıdır. Nefisini kurban eden yani kişisel algısını silen kimsenin gönlü, artık lahî haberin telkinine açık ve hazır hale gelmiştir.

Dürr-i Şehvâr-ı Risâlet

Vedat Ali TOK

*Dürr-i şehvâr-ı risâletdir Muhammed Mustafâ
Tâc-ı Levlâk-i hilâfetdir Muhammed Mustafâ*

*Perdedâr-ı harem-i hâsıdurur Cebrâil
Mazhar-ı nûr-ı nübüvvedir Muhammed Mustafâ*

*Zât-ı Hak Sultân-ı Kevneyn söylemişdir zâtına
Enbiyâ ser-hayline tâc-ı risâletdir
Muhammed Mustafâ*

*Mu'cizâtıdır zuhûrunun serâser kâinât
Mebde-i kevn ü mekân-ı tamâmetdir
Muhammed Mustafâ*

*Çâr yârı çâr erkânıdurur İslâm'ın
Sıdk u adl ü hilm ü ref'etdir Muhammed Mustafâ*

*Mâhasal dergâhının kemter Hulûsî bendesi
Redd kılmaz kimseyi kân-ı mürüvvedir
Muhammed Mustafâ*

Kimi insanlar vardır ki omuzlarında ta idıkları ulvî gâyelere ulaşmak için, birçok insanın hedef hâline getirdiği pâyeleri, sadece basit bir araç olarak görürler. Sözünü ettiğimiz ahsiyetlerin numûne-i imtissallerinden biri de Osman Hulûsî Efendi'dir.

Osman Hulûsî Efendi, daha mutlu ve daha huzurlu bir toplumsal hayat kâim kılabilmek için Allahü Teâlâ'nın nizâmını ve Peygamber Efendimizin örnek ahlâkını kendi hayatında ve diğer insanların da mutlu olabilmesi için, bütün bir toplum hayatında uygulama mücadelesi vermiştir. O, gerek hutbeleri ve gerekse yukarıda "araç" diye bahsettiğimiz şiirleri ile daima Hakkı, hakikat ve iyiliği tavsiye etmiş; kötülükten sakındırmaya çalışmış etrafındaki... Kendisini tanıyan yüzlerce insanın bu hususla ilgili yüzlerce hâtırası bunu gösteriyor.

Şiir, edebî anlatıma ait iletişim yollarından biridir. İnsanların özellikle gönlüne, rûhuna hitap eden gizemli bir sanat olduğu da muhakkaktır. Birçok mutasavvıfın, birçok âlimin zaman zaman nesir yerine nazımı bir anlatım aracı olarak kullanmaları nazımın bu özelliğini bildikleri içindir. Nitekim Anadolu'da tasavvuf felsefesinin yayılmasında çok önemli roller üstlenen Ahmet Yesevî de talebelerine "Hikmetlerini" şiir yoluyla aktarmıştır. Mevlânâ'yı, Yûnus Emre'yi, Fuzûlî'yi...daha niceilerini bu kervana katmamız mümkündür. Osman Hulûsî Efendi de 20. asırda vermek istedi-

İ mesajlarının bir kısmını şiir yoluyla iletmiştir.

Osman Hulûsî Efendi'yi sadece bir sanatkar, bir şiir olarak ele aldığımız zaman bile, onun şiiri için gerçekte şiirinin ortaya çıkarıldığını söylemek kadir inaslık olmaz. Zira onun, art k devrini tamamladığı dü ünülen aruz vezniyle, dîvân tarzında yazdığı şiirlerindeki rahat söyleyişi, Dîvân edebiyatındaki mazmunlara hâkimiyet; bunun yanı sıra hece vezniyle söylediği dînî-tasavvuf tarzındaki dörtlükleri tamamen kendine has bir orijinallik arz ediyor. Mamafih koca bir Dîvân'da toplanan şiirlerinin her birinde klasik bir tarzın, modern bir üslupla anlatılmı her mısrada kendini hissettiriyor.

Osman Hulûsî Efendi'nin şiirlerinde mistik lirik bir havanın yanı sıra Anadolu insanına has bir samimiyet ve canlılık gözleniyor.

Aldandık şîrîn sözüne

Kul olduk âhû gözüne

Sevgilinin gül yüzüne

Açıla gönül açıla

Şen ola gönül şen ola

Yukarıya bir bendini aldığımız şiirin tamamında her üçüncü ün sonundaki iki mısra nakarat hâlinde devam ediyor. Dikkat edilirse şiirin gönül rahatlığı, huzuru şiire yansıyor. Kendi gönül açıklığının da umuma âmil olması için bir dilekte bulunuyor: Açıla gönül açıla/ Şen ola gönül şen ola...

Osman Hulûsî Efendi'nin Dîvân'ı incelendi-
inde görüleceği üzere, çok çeşitli tem'lerde
iirler yazmıştır. Her iirinin bir erh, bir tahlil
malzemesi olacaktır. Kanaatimizdir ki bu yazı-
mızdaki iir türü, onun güzel bir üslupla söylediği
na't'dir.

Bilindiği gibi na't Hz. Muhammed'i övmek,
Onun çeşitli vasıflarını dile getirmek için yazılan
nazım türüdür. Na'tlar Divân Edebiyatında ge-
nellikle kasîde nazım ekliyle yazılmakla birlikte
gazel, mesnevî gibi nazım eklerinde de yazıl-
dığı çok rastlanan durumlardandır. Nitekim Os-
man Hulûsî Efendi de bu na'tni gazel tarzında
yazmıştır.

iir, aruzun Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâil-
lün kalıbıyla yazılmıştır. Fâilâtün cüzü 3. ve 4. beyit
ile maktada beyitinde bir fazla kullanılmıştır. iirde
aruzun âhengi kendini hemen hissettiriyor. Kul-
lanılan kelime ve terkiplere bakıldığında klasik
iirimizden herhangi bir aîre ait mi gibi gözü-
küyor. Hatırla bugün -dır ek fiilinin Eski Türkçe-
deki gibi, iki yerde, vezne uydurmak için -durur
(hâsıdurur, erkânıdurur) ekinde kullanıldığı da
hayli dikkat çekici bir durum olarak değerlendirilebilir.

Na'tin tahlilinden önce hazretin bu na'tin
hikâyesi hakkında söylediklerine kulak verelim:
"Gece bir doğu oldu. Bir Na't-i erif yazdım.
Rüyamda bir mücevherat yığınının başında du-

ruyordum. Oradan bir parça alıp kime versem onda da inki af ediyor, bir mücevherat yığını oluyordu. Bu arada bu na't yazdım."

Evet, doğu bir balıktır. Her şey doğu balıktır. Feyiz, bereket, sevgi, ıstık, ak, hâslı peygamber aklı...

Birinci beyite Hulûsi Efendi, Hz. Muhammed'i peygamberliğin âhincisi olarak tavsif ediyor. Dürr-i ehvâr tek parça hâlindeki kıymetli inci demektir. Bilindiği gibi inci, denizde yağan sadefin içinde oluşan bir maddedir. Efsaneye göre Nisan ayında sâhile çıkan sadefin karnına düşen nisan yağmur damlası denizdeki tuzlu su ortamında sadefe acı verirmiştir. Sadef, bu acıyı gidermek için, bir sıvı salgılamıştır. Zamanla içindeki bu sıvılar katılaşıyor ve inci oluşurmuştur. Sadef bu yağmur damlalarından birden fazla yutmuşsa, inciler küçük ve değersiz olurmuştur. Ama tek bir damla yutmuşsa bu inci çok büyük ve değerli olurmuştur. Edebiyatımızda bu tür inciler dür-i dâne, yek-dâne, dür-i gâltan gibi terkiplerle adlandırılır. "Dürr-i yetim" tâbiri sadefteki tek inciden kinayedir ki bu Peygamber Efendimiz için de kullanılan bir ifadedir. Çünkü Peygamber Efendimiz de küçük yaştan yetim kalmıştır... te inciler içinde dürr-i ehvâr nasıl kıymetli, seçkin ve gözde ise Hz. Muhammed de peygamberler arasında öyledir. Bütün âlem Onun yüzü suyu hürmetine yaratılmıştır. Burada "Levlâke levlâk lemmâ halaktü'l-ef'âk" kutsî hadîsine ("Ey Mu-

hammed, sen olmasaydın, sen olmasaydın, yeri gö ü yaratmazdım.") de i aret ediliyor.

Dikkat edilirse beyit e Hz. Muhammed'in vâsıf arı anlat ılırken dürr- ehvâr- taç gibi kıymet, de er ve iht am ifade eden kelimeler özellikle seçilmi t r.

Perdedâr-ı harem-i hâsıdurur Cebrâil

Mazhar-ı nûr-ı nübüvvedir Muhammed Mustafâ

Yukarıdaki beyit e Hz. Muhammed'in miraç hâdisesine telmihte bulunuluyor. Hulûsi Efendi, Hz. Muhammed'in Cebrail ile birlikte miraca yükselmesini hat rılarak Cebrail'i Peygamber Efendimizin perdedârı olarak tavsif ediyor. Bilindi i gibi Hz. Muhammed miraçta hiçbir peygambere nasip olmamı ola anüstülöklere mazhar olmu tur. Bu yönüyle O, di er peygamberler arasında farklı, mümtaz, müstesna bir mevkie sahiptir. Âyet ile de sâbit oldu u üzre miraçta Peygamber Efendimiz, Allahü Teâlâ'ya o kadar yakla mı t r ki arada çok kısa bir mesafe kalmı t r. Bu, Kur'an-ı Kerim'de "Kâbe kavseyni ev ednâ" (iki yay aralı ından daha az) ekinde tarif ediliyor. te bu yüzdendir ki Hz. Muhammed, nübüvvet nûruna mazhar olmu bir peygamberdir. Cebrail (a.s.) Hz. Muhammed ile Allahü Teâlâ arasındaki husûsî hâlin, husûsî perdedân olmu tur ki bu mahremiyete hiçbir kimse vâkıf olamamı t r.

Üçüncü beyit e Hz. Muhammed'in en son

peygamber olmasına rağmen peygamberler silsilesinin önderi, peygamberliğin de tâcı olmasına iaret ediliyor. O, bizzat Allah tarafından iki dünyanın sultânı olarak vasıflandırılmış yüce bir peygamberdir. Bu beyite “sultan” kelimesine yüklenen anlam maddî mânâda kiralılık, padişahlık ekinde yorumlanamaz. Peygamber Efendimiz, gönüller sevgilisi, gönüller sultanıdır.

Kâinâtın ve bütün mekânların yaratılmasına sebep olan Hz. Muhammed'dir. Hz. Muhammed'in yaratılması, cihânın yaratılmasına sebeptir. Dolayısıyla Onun yaratılışı, bağıbağına bir mücize ve hikmettir. Herkesten, her şeyden önce yaratılan O oldu u için zamanların, mekânların, kısacası her şeyin ilki de Odur.

Mu'cizâtıdır zuhûrunun serâser kâinât

Mebde-i kevn ü mekân-ı tamâmetdir

Muhammed Mustafâ

Bu beyite, mânâ cihetyle Hz. Muhammed'in “Âdem su ile çamur arasında iken ben peygamberdim.” hadis-i erif ne telmihte bulunuyor.

Hz. Muhammed, slâm'ın dört direği olarak bilinen Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'nin en üstün ve en önde olan özelliklerini yani sıdk, adalet, hilm ve ref'et ahsında toplamı tır. Hz. Ebubekir sıddik sıfat ile anılır. Çünkü Peygamber Efendimiz'in en sâdik dostu olmuştur. Hz. Ömer adalet n, Hz. Osman yumu ak huy-lulu un, Hz. Ali ise merhamet n tmsalidir. te

H. Muhammed'de bütün bu üstün vasıf arın hepsi birden toplanmı t r. Do ruluk, O'nun sıfa- t dır. Adalet anlamını O'nda bulmu tur. Yumu ak huyludur, merhamet sahibidir.

H. Muhammed'in vasıf arı saymakla tüken- mez. Çünkü O, sonsuz bir deryâ, tek ba ına bir cihandır. Bunları saymaya insanın gücü elbet e yetmeyecekt r. Nitekim Osman Hulûsî Efendi son beyit e, sözün hâsılını söylüyor. H. Muham- med'in dergâhının a a ılık bir kölesi olarak gö- rüyor kendisini ve H. Muhammed'in efâat ne ilt câ ediyor. Kul, sultâna ilt câ eder, teslim olur da sultan onu reddeder mi, etmez elbet. Çünkü H. Muhammed, öyle bir sultandır ki mürüvvet kayna ıdır; hiç kimseyi de kapısından geri çevir- meyecekt r in allah...

Di er na'tlarından örnekler:

NA'T

Her demde sürülmez bu devrân-ı Resûlu'llâh

Her demde kurulmaz bu dîvân-ı Resûlu'llâh

Her dîdeye yüz açmaz her göz o yüze kaçmaz

Her merhaleden geçmez kervân-ı Resûlu'llâh

Bin yıllık ömür değmez bir lâhzasını anın

Her câna nasîb olmaz ihsân-ı Resûlu'llâh

Peygamber Sevgisi

*Deryâ-yı maârifden dürr al dil-i ârifden
Pür hikmet-i sârifden der-kân-ı Resûlu'llâh*

*Erkân-i Karîbu'llâh burhân-ı Karîbu'llâh
Her şân-ı Karîbu'llâh hep şân-ı Resûlu'llâh*

*Kulluk gele şânına gevher dola kânına
Ere dil ü cânına dermân-ı Resûlu'llâh*

*Her emre itaatda her vech ile taatda
Meydân-ı sadâkatda merdân-ı Resûlu'llâh*

*Hulûsî ne devletdir bin lütf u inâyetdir
Olmak ne saâdetdir kurbân-ı Resûlu'llâh*

NA' T

*Sensiz dünyâyı ukbâyı
Gülüm n'idem n'idem n'idem
Hûr u Cennetü'l- a'lâyı
Gülüm n'idem n'idem n'idem*

*Sînem onulmaz yaralı
Değmeye onmaz yâr eli
Senden özge yârı velî
Gülüm n'idem n'idem n'idem*

*“Mâzâga'l-basar”dır gözün
Kelâm-ı cân-fezâ sözün
Manzarım olmazsa yüzün
Gülüm n'idem n'idem n'idem*

"Ve'l-leyl" zülf-i zer-târın
"Ve's-şems" mihr-i dîdârın
olmazsa dilde ezkârın
Gülüm n'idem n'idem n'idem

Serv-i kaddine Tûbâyı
Vermezem iki dünyâyı
Gönülde gayrı sevdâyı
Gülüm n'idem n'idem n'idem

Sana yok âlemde sâni
Âlemin cân u cânânı
Aşkınla dolmayan cânı
Gülüm n'idem n'idem n'idem

Sen olasın dilin sözü
Yâdında gece gündüzü
Senden gayra bakan gözü
Gülüm n'idem n'idem n'idem

Aceb nice olur hâli
Sana varmaz ise yolu
Hulûsî gibi bir kulu
Gülüm n'idem n'idem n'idem